Redacţiunea, Administraţiunea
Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Volger (Otto Maas), Henric Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannebery*; în Budapesta: *A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMĔRŬ DE DUMINECĂ 34)

„Gazeta“ ese în fiă-care d̦i
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 188.—Anulŭ LIV. Braşovŭ, Dumineca 25 Augustŭ (6 Septemvre). 1891.

Braşovŭ, 24 Augustŭ v.

Cu viuă bucuriă amŭ salutatŭ întotdéuna orĭ-ce pornire bună, orĭ ce avêntŭ însufleţitŭ naţionalŭ, orĭ-ce faptă vrednică românéscă a junimei nóstre şi nu amŭ pututŭ sêmţi nicĭ-odată o mulţumire mai mare şi mai adêncă, decâtŭ atuncĭ, când amŭ vĕd̦utŭ, că ea este pĕtrunsă de sânţenia luptelorŭ nóstre pentru limbă şi naţionalitate, pentru dreptate şi libertate.

O astfelŭ de bucuriă amŭ avutŭ şi o astfelŭ de mulţumire amŭ sêmţitŭ şi atuncĭ, când amŭ înţelesŭ, că în sînulŭ tinerilorŭ academicĭ românĭ din Transilvania şi Ungaria, carĭ studiéză la diferitele universitățĭ şi academii din monarchia nóstră, s'a produsŭ în urma contra-memoriului, ce l'au publicatŭ studenţii ungurĭ, ca rĕspunsŭ la memoriulŭ fraţilorŭ noştri universitarĭ din România, o mişcare multŭ promiţĕtóre, care are de scopŭ a continua lupta pentru constatarea adevĕrului asupra stării poporului românŭ de sub ocărmuirea ungurésca, luândŭ acum junimea nóstră de dincóce de Carpaţĭ asupraşĭ sarcina de a rĕspunde la întêmpinarea tendenţiósă a studenţilorŭ ungurĭ.

Idea e fórte nemerită. Studenţii ungurĭ susţinŭ în scrierea lorŭ, că fraţii noştri de dincolo de munţĭ, carĭ şĭ-au redicatŭ glasulŭ în apĕrarea nóstră, n'au fostŭ bine informaţĭ asupra stării lucrurilorŭ la noi, căcĭ aicĭ Românii s'ar bucura de tóte bunătăţile şi libertăţile şi n'ar fi nicĭ pomenire de-o asuprire séu de-o maghiarisare a lorŭ.

Nimenĭ nu póte fi mai multŭ chiămatŭ de a se pronunţa asupra adevĕrului orĭ neadevĕrului afirmării, că nu sufere şi că este mulţămitŭ, decâtŭ însuşĭ acela pe care ilŭ privesce acéstă afirmare. Şi fiindŭ vorba aicĭ de-o dispută între tinerimea studiósă, nimenĭ nu póte fi mai competentŭ a'şĭ da cuvêntulŭ din urmă, decâtŭ însuşĭ tineretulŭ nostru, care a crescutŭ în împrejurările, despre carĭ e vorba, şi vede şi sêmte adevĕrata stare, la care au fostŭ reduşĭ părinţii sĕĭ şi în care se află în momentele de faţă neamulŭ sĕu românescŭ

Până aicĭ n'avemŭ dér ce d̦ice alta, decâtŭ că bine vorŭ face tinerii noştri academicĭ, décă vorŭ duce în împlinire planulŭ lorŭ de a continua disputa începută cu studenţii maghiarĭ. Acésta este cu atâtŭ mai multŭ de doritŭ, cu câtŭ adversarii noştri mereu sĕ provócă la „fapta patriotică“ a junimei lorŭ universitare, prin care, credŭ ei, că acésta ar fi „scosŭ din rătăcire Europa sedusă şi înşelată“ de vorbele studenţilorŭ românĭ de dincolo de Carpaţĭ.

Rĕmâne acum sĕ scimŭ cum voescŭ sĕ ducă în împlinire studenţii noştri academicĭ din Transilvania şi Ungaria acea intenţiune a lorŭ? In privinţa acésta amŭ avé şi noi unŭ cuvêntŭ de d̦isŭ şi credemŭ, că tinerimea nóstră va fi cu luare aminte la ceea ce ne simţimŭ datorĭ a'ĭ spune.

Iniţiativa pentru o replică la rĕspunsulŭ junimei maghiare s'a luatŭ, precum scimŭ, de tinerii noştri academicĭ dela universităţile din Viena şi Graz. Despre ceea ce a urmatŭ n'avemŭ nicĭ o cunoscinţă. Probabilŭ că în vacanţe nicĭ nu s'a pututŭ stabili o înţelegere între tinerii noştri academicĭ din tóte părţile.

Cumcă o asemenea înţelegere, — pe temeiulŭ căreia sĕ ia parte la acéstă mişcare studenţii noştri Românĭ dela tóte universităţile, academiile şi facultăţile din Transilvania şi Ungaria, nu mai puţinŭ ca aceia dela scólele superióre din Austria, — este neapĕratŭ de lipsă, reese din însăşĭ firea acestei afacerĭ. Cuvêntulŭ ce amŭ voitŭ sĕ-lŭ d̦icemŭ din parte-ne este, ca tinerii noştri sĕ nu întreprindă nimicŭ în modŭ unilateralŭ, isolatŭ orĭ precipitatŭ, ci sĕ procédă, după însuşĭ esemplulŭ tinerimei maghiare, în modŭ sistematicŭ şi deplinŭ solidarŭ la realisarea planului lorŭ.

Este dér, după noi, necesarŭ, ca sĕ se ţină câtŭ mai curêndŭ o conferinţă generală a tuturorŭ studenţilorŭ românĭ, ardelenĭ, bănăţenĭ şi ungurenĭ, dela scólele superióre din monarchia nóstră, care sĕ statoréscă modulŭ de procedere în acéstă luptă onorifică naţională.

Suntemŭ righrĭ, că pe lângă o conducere bună şi înţeléptă a lucrului, ne va succede sĕ dovedimŭ pe acéstă cale adversarilorŭ noştri, că junimea română din Transilvania şi Ungaria este în adevĕrŭ însufleţită pentru marea causă a românismului în patria nóstră, şi că este pĕtrunsă de sfânta ei datoriă patriotică şi naţională.

Salutămŭ dér, frumósa şi nobila iniţiativă a tinerilorŭ noştri şi le d̦icemŭ:

Inainte pe calea ce vi-o arată iubirea vóstră de patriă şi de neamŭ!

CRONICA POLITICĂ.

— 24 Augustŭ (5 Sept).

— D̦ilele acestea oficerii dela regimentulŭ croatŭ Iellacicĭ au depusŭ în semnŭ de pietate o corónă de florĭ pe mormêntulŭ rĕposatului banŭ alŭ Croaţiei, Iosifŭ Iellacicĭ, alŭ căruia nume ilŭ pórtă regimentulŭ. Fiindcă Iellacicĭ în 1848 a luptatŭ în contra revoluţionarilorŭ ungurĭ, foile maghiare vĕdŭ în acestŭ faptŭ alŭ oficerilorŭ croaţĭ o **demonstraţiune anti-maghiară** şi de aceea au începutŭ din nou sĕ alarmeze lumea cu ţipetele lorŭ, ba „Pester Lloyd“ spune, că şi în ministeriulŭ de rĕsboiu se vorŭ ocupa câtŭ mai curêndŭ cu afacerea acésta, pe care se vorŭ sili a-o aplana înainte de-a se începe desbaterile asupra bugetului armatei comune, care şi aşa va provoca nouĕ încurcăturĭ, deórece în anulŭ acesta se va *cere sporirea bugetului armatei*.

Câtŭ pentru decursulŭ „demonstraţiunilorŭ anti-maghiare“ amintite mai susŭ, banulŭ croatŭ, contele Khuen Hedervary, s'a esprimatŭ, după cum comunică „Bud. Hirl.“ în modulŭ următorŭ:

O parte din regimentulŭ Iellacicĭ e staţionată în Fiume, altă parte în Ottociaţŭ. Intregulŭ regimentŭ şi-a ţinutŭ acumŭ de curêndŭ manevrele în apropiarea Samoborului. Lângă Samobor se află Novidvor. Aicĭ locuesce bĕtrânulŭ generalŭ pensionatŭ Iellacicĭ, omŭ de 66 de anĭ, fratele mai micŭ alŭ renumitului Iellacicĭ. Lucru firescŭ, că acestŭ omŭ bĕtrânŭ, fiindŭ însu-şĭ militarŭ şi aflândŭ, că oficerii regimentului, care pórtă numele Iellacicĭ, se află în vecinĭ de elŭ, i-a învitatŭ la castelulŭ acela, în a cărui grădină se află depuse în cripta familiară osĕmintele proprietarului de odiniéră alŭ acestui regimentŭ. Şi după ce odată corpulŭ oficerescŭ a primitŭ acéstă învitare privată, putut'ar fi óre sĕ ignoreze osĕmintele aceluia, care se află înmormêntatŭ în grădina casei şi alŭ căruia nume ilŭ pórtă regimentulŭ? Adevĕratŭ, d̦ise Hedervary, că eu nu găsescŭ acestŭ lucru destulŭ de practicŭ şi chibzuitŭ, dér împrejurările înşirate aci ne dau posibilitatea de-a puté judeca lucrulŭ pe cale logică.“

Foile unguresci însĕ nu prea vréu sĕ scie de nicĭ o logică. Ele pretindŭ cu orĭ ce preţŭ, ca oficerii croaţĭ dela acelŭ regimentŭ sĕ fiă traşĭ la dare de sémă, regimentului sĕ nu i-se mai fiă iertată a purta numele „Ielacicĭ“ şi alte de acestea. Dér înzadar sunt tóte. Numele lui Iellacicĭ, d̦ice corespondentul din Agram alŭ lui „Egyetértés“, se află înrădăcinat în inimele Croaţilorŭ; „în piaţa principală din Agram se află statua lui Iellacicĭ, care stă călare pe calŭ, cu sabia scósă şi a-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Nea Sărăcilă şi surata Calicia.*)

(Poveste aud̦ită dela baba Flórea din socĭ.)

Păĭ, cică era odată, pe vremea când Domnulŭ Hristos umbla călare pe unŭ bietŭ măgăruşŭ, ér nu în rĕdónŭ de Mitropolitŭ, ér sfîntul Apostol Petru purta în toiagŭ traistă de aduna în ea halca de pită, ce li da Creştinii ceĭ bunĭ la sufletŭ, ér nu, pe sub antereŭ, coşgogemete, térh, chiocă de plocóne vlădicescĭ, orĭ bortósă de lefurĭ domnescĭ; — era cică odată un bietŭ ferar, ce-i d̦icea Nea Sărăcilă.

De cum sântulŭ sóre zugrăvia, cu pulbere de sidefŭ, de aurŭ şi de rubine, pe marginea cerului géna d̦ilei şi până nóptea, la cântatulŭ cocoşilorŭ de mied̦ulŭ nopţei, era Sărăcilă totŭ cioca-bóca cu ciocanulŭ pe nicovală.

Muncea nea Sărăcilă de-i curgea sudorile câtŭ bobulŭ, dór' o prinde vr'unŭ talerŭ resleţŭ, cu ce sĕ stâmpere a purdalnică de fóme nepotolită a fóle-lorŭ celorŭ 12 copiĭ, ce i-a dăruitŭ sfîntulŭ Dumned̦eŭ.... Că de! Dumned̦eu că-i Dumned̦eu şi tot greşesce crestăturile rĕbuşuluĭ. Unde chitia elŭ că cresta copii la rĕbójele celorŭ bogaţĭ, nemeria rĕbójele luĭ nea Sărăcilă!....

— Surată *Calicie* — că aşa se chiamă muierea lui nea Sărăcilă — surată Calicie, oftă ferarulŭ scoţêndŭ, la capĕtulŭ d̦ilei, şorţulŭ de pele şi trăgêndu şĭ piciórele amorţite de motolélă din gaura unde lucra; — nu mai înfla foile, că-i vremea de înflatŭ fólele plod̦ilorŭ. Ĕn aud̦i-i în bătătura bordeiului, cum ciripescŭ ca lăstunii în cuibŭ dór orŭ vedé vermuşulŭ în plisculŭ mamei lor....

— Da ce le-omŭ da, omule, că dé, foile le-am învĕrtitŭ eu tótă d̦iua mai dahai decât rĕschitórea mamei Despei şi D-ta încă tótă d̦iua: cioca-bóca pe ilăŭ, când cu ciocanulŭ micŭ ca celŭ dela tochiţa popii Elevterie, când cu barosulŭ dar giaba; nu ne-am alesŭ decâtŭ cu scântei şi cu sgură.... Că nime n'a venitŭ să-mĭ cumpere baremĭ o cuiŭ de potcóvă.....

— Ei hei, da mâne, încă, şi mai — şi mai, surată Calicie, că nu mai am nicĭ un dram de ferŭ ca sĕ potŭ lucra....

— Oh! Oh! bădică Sărăcilă!

— Oh! Oh! surată Calicie!

*

Păĭ, cică a doua d̦i, desŭ de diminéţă, de pusŭ şi-lŭ puse şorţulŭ nea Sărăcilă, şi surata Calicie încă sufla cu foile în cea spuză de focŭ...., da bietulŭ meşterŭ sĕ scărpina în cap gândindu-se de unde ferŭ pentru lucru? Când écă doi cĕlĕtorĭ rĕu îmbrăcaţĭ şi sdrenţoşĭ se opriră în bătătura bordeiului. Unulŭ era călare pe unŭ măgăruşŭ şi celalaltŭ pe josŭ. Călăreţulŭ îşĭ legă dobitoculŭ de belbiugulŭ prinsŭ de populŭ unde meşterulŭ lega obicinuitŭ caii muşteriilorŭ aduşĭ la potcovélă, apoi urmatŭ de celălaltŭ unchiaşŭ întrară în bordeiu.

— Bună diminéţa, meştere.

— Mulţămimŭ D-Vóstră, cinstiţĭ drumeţĭ.... Da ce poftiţĭ dela Sărăcilă potcovarulŭ?

— Ea să-mĭ potcovescĭ măgăruşulŭ, că o sĕ ne urcămŭ la munte şi-ĭ iute colţulŭ de nu póte prinde copita fără de potcóvă, d̦ise Domnulŭ Hristosŭ, — că tocmai sfinţia se era aidoma, deşi îmbrăcatŭ în haine de cerşitorŭ, că umbla tiptilŭ în lumea sfinţieĭ sale cu tovarăşulŭ sĕŭ de drumŭ, care nu era altulŭ decâtŭ Sân Petru. Da unde sĕ-ĭ cunóscă bieţiĭ creştinĭ de meşteşugarĭ, că erau sfinţiile lorŭ?

— Eĭ, nevastă, ce ne facemŭ? De unde ferŭ pentru potcóve? şopoti Sărăcilă suratei Calicie.... Păĭ ce o da tĕrgulŭ şi norocŭlŭ.... Adă 'ncóce, muiere, paftalele tale de argintŭ, ale dela cununiă.... Écă! Caliculŭ scufă de mărgăritare ei trebue!

Adusă din sicrieşŭ surata Calicie paftalele.... Aferim, sculă! Lucru de argintarŭ domnescŭ, ălŭ de fac odăjdiile ctitorescĭ dela biserica luĭ Vodă!.... Nu-ţĭ poţĭ sătura ochii privindŭ aşa mândreţă.... Mĕ rogŭ, florĭ cu ciocanulŭ făurite cum abia le-ai fi pututŭ cóse, cu mătăsurĭ şi bibilurĭ, pe pânză de burangicŭ întinsă dobă pe vesca desprinsă dela ciurŭ!...

Da nicĭ maĭ căta nea Sărăcilă la mândreţa paftalelorŭ, nicĭ mai băgă de sémă cum lumina focului împlândŭ cu aurulŭ ei găurile dintre florile de argintŭ, le făcea şi mai minunate, ci haţ paftalele la cleştele celŭ mare şi le bagă în valtórea cărbunilorŭ inteţiţĭ de foile suratei Calicie.

— Ce facĭ, omule? nu ved̦ĭ că-sŭ

---

*) Din „*Legende române*“ culese şi adunate de *V. A. Urechiă*, eşite de curêndŭ în Bucurescĭ, editura Librăriei Socecŭ et. comp.

ţîntită spre Ungaria, ca şi cum ar dice: „După mine! Urmaţi-mĕ!“ „Pactulŭ de astădĭ nu are în Croaţia mulţĭ amicĭ sincerĭ, de aceea — continuă córespondentulŭ ungurŭ — trebue ca într'o formă orĭ alta sĕ se resolve cestiunea cu Croaţia încă până nu e prea târdiu, până încă nu isbucnesce rĕsboiulŭ cu Rusia, ér acestŭ rĕsboiu nu este departe.“

— Óspeţii dalmatinĭ, carĭ s'au hotărîtŭ sĕ visiteze **esposiţia croată din Agramŭ**, au datŭ nascere la *marĭ demonstraţiunĭ*, carĭ nu s'au mărginitŭ numai asupra teritorului esposiţiunei, unde scimŭ că óspeţii dalmatinĭ au fostŭ primiţĭ de fraţii lorŭ Croaţĭ cu mare entusiasmŭ şi unde s'a sulevatŭ demonstrativŭ cestiunea *încorporării Dalmaţiei la Croaţia*, ci ele s'au estinsŭ şi asupra oraşului Fiume.

Sosindŭ adecă la Fiume trenulŭ, ce aducea către casă pe óspeţii dalmatinĭ dela esposiţia din Agramŭ, Croaţii au improvisatŭ o demonstraţiune puternică în contra Ungurilorŭ. După ce fură întimpinaţĭ cu o vorbire însufleţită din partea unui matadorŭ croatŭ, Dalmatinii întrară în oraşŭ între strigătele nesfîrşite de „Jivio“ ale Croaţilorŭ, ce-i încunjurau. Sosindŭ convoiulŭ înaintea societăţii croate de lectură „Citaonica“, demonstraţiunile au ajunsŭ la culme. Mulţimea striga necontenitŭ „Jivila Hrvatska“ (trăéscă Croaţia) ér Magharii, carĭ erau de faţă, ca sĕ paraliseze urările Croaţilorŭ strigau din rĕsputerĭ Éljen Fiume“, la ce Croaţii rĕspundeau cu „Piéră Maghiarii!“

Mai interesantă a fostŭ séra, când Dalmatinii şi Croaţii reîntornându-se dela o escursiune făcută în împrejurime, Croaţii şi în deosebĭ tinerii Croaţĭ strigau pe strade câtŭ îi luau gura: „Jivila naşa Rijeka, Jivila Hrvatska, Jivio Starcevicĭ“ (trăiéscă oraşulŭ nostru, trăiéscă Croaţia, trăiéscă Starcevicĭ). Apoi începură sĕ cânte toţĭ într'unŭ sufletŭ:

„Udri, udri, *in der stadt*
„A magiarom *strik* za vrat!“ *)

(Lovesce, lovesce în cetate, ér Ungurului ştréngŭ la gâtŭ!)

Poliţia a prinsŭ şi a arestatŭ mai mulţĭ demonstranţĭ, dér aceste mĕsurĭ au potenţatŭ şi mai tare înverşunarea şi entusiasmulŭ demonstranţilorŭ.

La despărţire, când óspeţii dalmatinĭ au plecatŭ la vaporŭ ca sĕ se întórcă acasă, poliţia a împedecatŭ întrarea şi apropierea publicului de vaporŭ, dér cu tóte acestea demonstraţiunile s'au continuatŭ. Maghiarii strigau de o parte „Josŭ cu Dalmatinii Croaţĭ, Eljen Fiume“, ér Croaţii strigau „Jivili Dalmatinci, Jivili Hrvati.“ Vĕdêndu-se Dalmatinii pe vaporŭ, unde erau asiguraţĭ, au începutŭ şi ei sĕ strige, între altele: „Nije Rijeka magiarska, nego hrvatska zemlje“. (Nu e Fiume oraşŭ maghiarŭ, ci pămêntŭ croatŭ) şi întonară Urdri, udri!... Abia după miedulŭ nopţii s'au liniştitŭ sgomotulŭ.

*) Cuvintele cursive suntŭ germane, celelalte croaţescĭ.

— Impĕratulŭ Germaniei a sositŭ în 2 Septemvrie la S c h w a r z e n a u împreună cu regele Saxoniei, pentru a lua parte la **manevrele austriace**. Diarulŭ „Viener Abendpost“ scrie, că faptulŭ acesta dovedesce soliditatea bazei, pe care se află alianţa triplă. Diarulŭ oficiosŭ „Fremdenblatt“ dice că presenţa împĕratului Wilhelm la manevrele aceste nu e unŭ evenimentŭ politicŭ. Nu e de lipsă o nouă dovadă pentru intimitatea şi soliditatea germano-austro-ungară. Ea este numai unŭ simptomŭ nou şi naturalŭ alŭ acestorŭ raporturĭ de alianţă şi va întări în Europa convingerea, că alianţa de pace a puterilorŭ centrale e asigurată prin armate puternice şî apte pentru rĕsboiu.

— În 2 Septemvre s'a serbatŭ în Germania **aniversarea luptei dela Sedanŭ**. Tóte diarele, carĭ din acestŭ incidentŭ vorbescŭ despre starea politică europénă, se unescŭ întru a presenta situaţiunea în colorĭ îngrijitóre. „*Post*“ dice: „Amŭ comite o mare greşélă, décă amŭ voi sĕ dămŭ pe faţă seriositatea situaţiunei, în care ne aflămŭ. Cincĭdecĭ de anĭ, dise Moltke, trebue sĕ stămŭ înarmaţĭ, décă vremŭ sĕ apĕrămŭ aceea, ce amŭ câştigatŭ într'unŭ rĕsboiu gloriosŭ. Din aceştĭ 50 de anĭ suntŭ încă mulţĭ îndĕrĕtŭ. Şi chiar décă în viitorŭ s'ar ivi nisce stărĭ de lucrurĭ mai amicabile ca cele de astădĭ, nouĕ nicĭ-odată nu ne este iertatŭ a sta cu mânile în sînŭ. Noi vremŭ sĕ ne bucurămŭ de pace, dér décă trebuinţa va cere, noi érăşĭ cu curagiu şi hotărîre vomŭ păşi pe câmpulŭ de luptă, ca şi înainte de asta cu douĕ-decĭ de anĭ“ — „*Berliner Tagblatt*“ se provócă la o vorbire mai recentă a împĕratului germanŭ Vilhelm, care acum, în ceea ce privesce pacea, nu s'a esprimatŭ cu atâta încredere, după cum îi era obiceiulŭ a se esprima de altă-dată. Se întórce apoi asupra stărilorŭ din Polonia şi dice, că în Polonia ruséscă pe di ce merge cresce nemulţămirea şi Polonii de sub stăpânirea rusécă aştéptă sĕ le vină mântuirea dela împĕratulŭ Vilhelm. In Finlanda asemenea esistă o mişcare viuă. România — continuă „Berliner Taglatt“ — privesce ne'ncetatŭ cu ochĭ lacomĭ spre Basarabia, ér Bulgaria uresce Rusia. Fóia berlinesă de sigurŭ, că vede starea lucrurilorŭ numai prin ochelarii triplei alianţe vrêndŭ sĕ arate Rusiei, că în casŭ de rĕsboiu, tripla alianţă ar putĕ conta şi la ajutorulŭ altorŭ state în lupta faţă cu Muscalii. Décă însé „Berlin. Tgblatt“ şĭ-ar lua ochelarii de pe nasŭ şi s'ar uita cu ochii liberĭ, ar observa numai decâtŭ, că décă le merge rĕu Polonilorŭ din Polonia rusécă, apoi dĕu nicĭ Polonilorŭ din Polonia germană nu le merge tocmai bine, şi décă sub stăpânirea rusécă e mare nemulţămirea între popórele asuprite, apoi acéstă nemulţămire nicĭ între popórele asuprite de sub stăpânirea triplei alianţe nu e tocmai mică. Facă-se mai întâiu sĕ înceteze nemulţămirile naţionalităţilorŭ de aicĭ, décă e vorba, ca triplei alianţe sĕ-i servéscă spre încuragiare nemulţămirile dintre popórele Rusiei.

— Din Sofia se anunţă, că o comisiune militară, lucrândŭ sub conducerea imediată a ministrului de rĕsboiu, a hotărîtŭ reformarea **armatei Bulgare**. Ea propune, că acestea sĕ fiă împărţită în patru corpurĭ de armată independentă, carĭ vorŭ avea cartierulŭ la Sofia, Rusciuc, Filipopolŭ şi în patru oraşe, carĭ nu suntŭ încă desemnate. Se afirmă, că la tómnă unŭ óre-care numĕrŭ de oficerĭ bulgarĭ se vorŭ duce spre o face studii militare superióre în Austria, şi că mai mulţĭ oficerĭ de statŭ majorŭ austriacĭ vorŭ merge în Bulgaria pentru a lucra la unele servicii militare.

SCIRILE DILEI.

— 24 Augustŭ. (5 Sept.)

Congresulŭ ordinarŭ naţionalŭ bisericescŭ alu provinciei metropolitane române gr. or. din Transilvania este convocatŭ la Sibiiu pe Marţĭ în 1 (13) Octomvre a. c.

***

Comitetulŭ centralŭ electoralŭ alŭ partidei nóstre naţionale din Transilsilvania şi Ungaria a ţinutŭ în 30 şi 31 Augustŭ st. n. şedinţă în Sibiiu. Comitetulŭ s'a ocupatŭ şi de faimele, ce s'au fostŭ rĕspânditŭ mai întâiu de unele diare din Bucurescĭ în contra lui şi a preşedintelui lui, şi a desaprobatŭ printr'o enunciaţiune atitudinea acelora, carĭ directŭ, orĭ indirectŭ au rĕspânditŭ acele faime. Tot-odată a declaratŭ, că în direcţiunea sa politică nu va suferi nicĭ o ingerinţă străină, ci se va conduce numai de postulatele, dorinţele şi aspiraţiunile poporului românŭ.

***

Nou edificiu universitarŭ 'in Iaşĭ. Guvernulŭ românŭ a votatŭ 1,451.691 de lei pentru clădirea unui nou edificiu alŭ universităţii din Iaşĭ, ce va forma decórea Iaşilorŭ.

***

Banca austro-ungară a urcatŭ camĕte cu $1^{0}/_{0}$ şi prin urmare de adi în colo va fi pentru escompte $5^{0}/_{0}$, pentru împrumuturĭ în rentă de statŭ $5^{1}/_{2}$ şi pentru împrumuturĭ pe alte hârtii de valóre $6^{0}/_{0}$.

***

M. S. Regele României a plecatŭ erĭ séră la Veneţia, ca sĕ cerceteze pe M. S. Regina, care se află acolo greu bolnavă. Regele a plecatŭ imediatŭ, după ce printr'o telegramă i-se anunţase, că d-ra Văcărescu s'a despărţitŭ de Regina şi împreună cu guvernanta sa, miss Allen, a plecatŭ la Milano, unde se află d-na Văcărescu.

***

La congresulŭ de meteorologiă, ce se ţine acum în München într'una din şedinţele dintâiŭ, a fostŭ alesŭ delegatulŭ României Dr. Hepites, ca membru în comisiunea speciala pentru studiarea magnetismului pămêntului şi a electricităţei atmosferice.

***

Guvernulŭ bulgarŭ a trimisŭ pe comandantulŭ garnisónei din Rusciuk, maiorulŭ Vasilieff în România, pentru ca se studiese întocmirile din arsenalulŭ românŭ.

***

Venitele căilorŭ ferate de statŭ ungare, din luna lui Ianuarie şi până la finea lui Maiŭ a. c. au fostŭ 19,165.824 fl. faţă de venitulŭ din anulŭ trecutŭ de 18,521.583 fl.

***

Concertŭ. Corulŭ vocalŭ bisericescŭ românŭ gr. or. din Aradŭ, sub conducerea învĕţătorului Nic. Stefŭ, va arangia Dumineca în 1/13 Septemvre 1891, în sala „pădurițeĭ oraşului“ *concertĭ* împreunatŭ cu petrecere de jocŭ. Venitulŭ e destinatŭ pentru fondulŭ corului. Inceputulŭ la 8 óre séra. Intrarea; Loculŭ I. 1 fl.; loc. II. 80 cr.; III. 50 cr. Galeria 20 cr.

Programa: 1) „*Imnulŭ unirei*“ (A. Bârsan) de C. Porumbescu — corŭ mixt; 2) „*Mugurŭ mugurelŭ*“, doină de N. Stefŭ, solo, cântată de P. Mina; 3) „*Fragmentŭ din Dumbrava roşie*“ (V. Alecsandri) de C. Porumbescu — corŭ bărb. 4) „*Hora Sinaii*“, (Gr. Ventura) de C. Porumbescu — corŭ mixt; 5) „*Imnulŭ Domnului*“ (I. Grozescu) duetŭ cânt. de M. Ursulescu, tenorŭ I. şi D. Gându, bass. II. 6) „*Uite mamă colo'n satŭ*“ (I. Tripa) de N. Stefŭ, — corŭ, bărb.; 7) „*Steluţa*“ (V. Alecsandri) duetŭ cânt. de Elena Niga (sopranŭ) şi Roza Cuzman (altŭ); 8) „*Fântână cu trei isvóre*“ de G. Dima — corŭ mixt. In pausă 12 tînerĭ coriştĭ vorŭ juca jocurile naţionale „Bătuta şi Căluşerulŭ“ sub conducerea vĕtavului Paulŭ Mina.

***

Grindină. Ni-se scrie, că la 27 Iulie s. v. s'a descărcatŭ asupra comunei

---

paftalele de argintŭ? dice Domnulŭ Hristosŭ.

— Facŭ potcóve pentru măgăruşulŭ D-tale.....

Da ce mai vorbă lungă! Nea Sărăcilă potcovi cu potcóve de argintŭ măgăruşul lui Hristosŭ.

— Câtŭ am sĕ-ţĭ plătescŭ, meştere, întrebà sfântulŭ Dumnedeu, când nea Sărăcilă lăsà jos din ştréngŭ celŭ după urmă piciorŭ alŭ dobitocului.

— Ce să-mĭ plătescĭ, omule? dise nea Sărăcilă.... Cu unŭ racŭ totŭ săracŭ!... După cójă se vede pomulŭ, după haină omulŭ!..... Păĭ, dau eu cu gândulŭ că nicĭ D-Vóstră, ca şi mine, nu prea aveţĭ chiagŭ de galbenĭ cu chipŭ împĕrătescŭ... Hai norocŭ şi călĕtoriă bună!....

Sĕ uita surata Calicia cu ochĭ olbaţĭ la nea Sărăcilă şi cugeta ea în capulŭ ei: „Mĭ-a înebunitŭ bietulŭ omŭ!“ Da sĕ crăcnéscă o vorbă de-a poncişulŭ, *ca mai ba*, că scie surata, că nu scrie la cartea popiĭ, că găina sĕ cânte cucurigulŭ şi cocoşulŭ sĕ cotcodăcéscă...

— Décă nu vrĕi parale pentru potcóve, eu o să-ţĭ daruescŭ trei darurĭ... Că aşa cum mĕ vedĭ sunt şi eu unulŭ din vechilii lui Dumnedeu şi am trecere pe la scaunulŭ din Cerŭ alŭ pré sfinţiei sale. Haide, meştere cu sufletŭ bunŭ, cere trei lucrurĭ şi Dumnedeu ţi le va da.

— Cere parte la raiu, şoptesce Sân Petru lui nea Sărăcilă.

— Écă bre!... mĭ-oi lăsa eu 12 ţincĭ pe lume, ca eu sĕ mĕ ducŭ la raiu!.... Décă-i aşa, jupâne vechilule alŭ lui Dumnedeu, aşĭ vrĕ....

— Ce aĭ vrĕ?....

— Aşĭ vrĕ că orĭ-ce oiu pune în punguliţa asta de pele — care-i totŭ pustiă — să nu mai ésă făr' de voia mea.... Că de 20 de anĭ, în fie-ce di bagŭ în ea părăluţe greu muncite şi păn' a doua di totŭ gólă este!....

— Aşa să fiă! dice Mântuitorulŭ. Dér ce mai dorescĭ încă?

— Cere raiulŭ, mĕ creştine, şopotesce ér Sân Petru.

— Ci dă-mĭ bună pace, unchiaşule, cu raiulŭ lui Sân Petru, că n'o sĕ lasŭ eu bieţii copilaşii mei în iadulŭ de pe lumea asta!.... Aşĭ voi, jupâne vechilule, ca orĭ-cine o şedĕ pe scaunulŭ ăla de lângă vatră, sĕ nu sĕ mai pótă ridica de pe elŭ pănă n'oiu da eu voiă.

— Aşa sĕ fie! Da bagă de sémă, omule, că nu mai ai de cerutŭ decâtŭ unŭ lucru. Vedĭ de-lŭ alege bine.

— Mĕ omule, ascultă-mĕ pe mine, cere raiulŭ, şopoti ér Sân Petru.

— Ei! pĕcate cu omulŭ ăsta!... Ce mĭ-e bunŭ raiulŭ, décă eu n'oiu mai fi pe lume cu băeţii mei?.... Scii ce, mărite vechilule alŭ lui Dumnedeu? Ĕn blogoslovesce nuculŭ ăla de lângă cumpĕna puţului, de colo, dela pârlézul bordeiului, că orĭ-cine s'o sui în elŭ, josŭ sĕ nu se mai pótă da fără de voia mea.

— De, fie cum voiescĭ, dise Sfântulŭ Hristosŭ. Şi încălecândŭ pe măgăruşulŭ celŭ potcovĭtŭ cu potcóve de argintŭ, îşĭ luà rĕmasŭ bunŭ dela meşterŭ şi dela surata Calicie şi plecà împreună cu Sân Petru.

*

— Da bine, omule, nu putuşĭ cere baremĭ unŭ codru de pită pe diua de adĭ? se încumetă a dice surata Calicie, că én ascultă cum se văicără de fóme copilaşii.

— De, muiere, minte de omŭ şi pace!.... M'am luatŭ după o poveste vechiă ce mĭ-a spus'o când eram copilŭ, mătuşa Stârpitura, poveste cu trei lucrurĭ minunate.... Dĕŭ că mai bine ceream o pungă cu banĭ..... Luam'ar Naiba, gogomanŭ!....

De-abia rostise numele *Naibei* şi écă vĕdŭ întrândŭ în bordeiu unŭ boerŭ, cu giubele scumpe de blănĭ, cu antereu de suhariu, înmuiatŭ în aurŭ şi argintŭ, încinsŭ cu brâne de şaliu, cu calpacŭ de samurŭ în capŭ şi a mână toiagŭ de argintŭ bătutŭ cu pietrii scumpe.

— Iţĭ dau eu pungĭ cu galbenĭ, dice nicĭ una nicĭ alta, boerulŭ către nea Sărăcilă, că era chiar dumnélui *Naiba* aidoma. — Dĕ 'mĭ dai mie sufletulŭ tĕu?

— Mamă, mamă! strigă în tinda bordeiului copilulŭ celŭ mai micŭ, mezinulŭ celŭ mai iubitŭ.... Dă-mĭ pită că 'mĭ-e fóme!.....

— Li-ĭ fóme băeţilorŭ, gândi nea Sărăcilă... Adă încóce zapisulŭ, jupâne Scaraoţki, şi-mi dă bogăţiă.... Numai sĕ nu-mĭ iai sufletulŭ decâtŭ după vadea de 20 de anĭ, sĕ am timpŭ sĕ-mĭ aşedŭ copii pe la casele lorŭ....

— Da ce facĭ, bărbate?

— Ci tacĭ, muiere.... n'audĭ că li-ĭ fóme?....

Scaraoţki dete lui nea Sărăcilă unŭ sacŭ, doui, mulţĭ sacĭ de galbenĭ ferecaţĭ

Bilborŭ (lângă Borsecŭ) o furtună vehementă împreunată cu grindină de mărimea nucilorŭ, care a nimicitŭ şi puţinele sĕmĕnăturĭ de pe teritorulŭ acestei comune montane. Bĕtrânii din Bilborŭ spunŭ, că n'au mai pomenitŭ o furtună atâtŭ de vehementă.

***

Casŭ de mórte. *Hertelendy Jozsef*, fispanulŭ comitatului Torontal a muritŭ ḑilele acestea în etate pe 58 de anĭ la băile din Marilla. Dênsulŭ era unŭ funcţionarŭ pacinicŭ şi conciliantŭ, dér tocmai acésta şi temperamentulŭ seu flegmaticŭ a datŭ ansă la multă stricaciune în comitatŭ, aşa că „patrioticii" argaţĭ ai lui Csáky şĭ-au pututŭ împlini negenaţĭ şi în linisce chemarea de apostolĭ ai maghiarismului în acestŭ celŭ mai poliglotŭ comitatŭ din ţéră.

***

Musica orăşenéscă va da unŭ concertŭ, décă va fi timpŭ favorabilŭ, în grădina hotelului „Pomulŭ verde", ér décă nu va fi timpŭ favorabilŭ, concertulŭ se va ţinè în sala hotelului „Europa". Inceputulŭ la 7 óre séra.

***

De pe „Postovarŭ" (Schuller). Numĕrulŭ celorŭ înscrişĭ în cartea visitatorilorŭ din casa de pe Postovarŭ a fostŭ la finea lunei lui Augustŭ 1106. La finea anului 1890 a fostŭ numĕrulŭ celorŭ înscrişĭ de 1298, va se ḑică cu 192 mai multu, şi în anulŭ 1889, 1888, aşadară mai puţinŭ cu 297, ca în anulŭ acesta.

Maghiarĭ, Românĭ, Polonĭ.

Sub titlulŭ acesta cetimŭ în „Timpulŭ":

Comitetulŭ studenţilorŭ românĭ din Transilvania şi Ungaria însărcinatŭ cu redactarea unui memoriu ca rĕspunsŭ la memoriulŭ studenţilorŭ maghiarĭ, au trimisŭ următórea scrisóre studenţilorŭ Polonĭ din Lemberg:

Colegĭ,

Daţi-ne voiă ca în numele junimei academice române din Ungaria şi Transilvania sĕ vĕ adresămŭ următórele rêndurĭ:

Facemŭ parte din acea fracţiune a poporului românŭ, care se sbuciumă sub presiunea maghiarismului şi astfelŭ veţĭ înţelege momentulŭ ce ne îndémnă a vĕ scrie.

In faţa violenţelorŭ brutale la carĭ e supusă naţionalitatea nóstră din partea maghiarismului, fraţii noştri din România liberă adresară în acéstă causă unŭ memoriu către întréga inteligenţă academică a Europei. Nu trecù multŭ şi studenţii maghiarĭ publicară unŭ aşa numitŭ rĕspunsŭ, care însĕ nu e decâtŭ un mosaicŭ de *nepomenite intervertirĭ şi sofisme naive.* Vorbindŭ despre poporulŭ nostru, colegii noştri maghiarĭ întrebuinţéză unŭ tonŭ de o aroganţă atâtŭ de revoltătóre, încâtŭ s'ar crede că trăimŭ în vremurĭ medievale. Precum amŭ aflatŭ, voi aţĭ primitŭ acestŭ rĕspunsŭ fără a fi cetitŭ memoriulŭ bucurescénŭ şi astfelŭ numai acéstă împrejurare putea sĕ vĕ reducă şi sĕ vĕ facă a trimite aderenţilorŭ înfocaţĭ ai despotismului panmaghiarŭ o manifestaţiă aprobătóre. Ne este peste putinţă sĕ credemŭ, că voi vechĭ luptătorĭ pentru libertăţile naţionale, aţĭ putea sĕ aprobaţĭ pe aceia, carĭ prin notoricile lorŭ atentate de maghiarisare ţintescŭ la esterminarea naţionalităţei nóstre.

Nu colegĭ, e imposibilŭ ca tocmai voi sĕ aplaudaţĭ pe despoţii noştri cunoscuţĭ *urbi et orbi* şi anume în contra nóstră a celorŭ ce suntemŭ înlănţuiţĭ şi naţionaticesce esploataţĭ.

Situaţia fraţilorŭ voştri din Posen şi Prusia orientală este de sigurŭ întristătóre, dér ei se bucură celŭ puţinŭ de putinţa de a se apăra.

In parlamentulŭ germanŭ fraţii voştri din Germania, potŭ trimite celŭ puţinŭ 16 representanţĭ naţionalĭ, pentru noi, Românii ardelenĭ însĕ, esistă o lege electorală escepţională, care ne face imposibilă orĭ ce felŭ de apărare parlamentară. Situaţia nóstră se póte compara numai cu subjugarea în care se află fraţii noştri din imperiulŭ muscălescŭ. In tocmai precum Polonii în Rusia suntŭ expuşĭ violenţelorŭ spre a fi rusificaţĭ, întocmai aşa suntemŭ şi noi terorisaţĭ de către maghiarismŭ în scopulŭ maghiarisărei. Deosebirea e aceea, că Muscalii nu tăgăduescŭ esperimentele lorŭ de a estermina naţionalităţile. — Pan-maghiarii însă *nu numai că tăgăduescŭ* constantŭ acele esperimente, dér mai au şi curagiulŭ a declama în faţa lumei necunoscĕtóre de causă, *că ei suntŭ ai libertăţii şi egalităţii.*

Intocmai însĕ ca voi nu avemŭ nicĭ noi pe acestŭ pămêntŭ ceva mai preţiosŭ decâtŭ naţionalitatea părinţilorŭ noştri şi noi nu credemŭ, că s'ar afla colegĭ, carĭ sĕ ne desaprobe atuncĭ, *când noi cu micŭ cu mare, cu trupŭ cu sufletù ne luptămŭ pentru libertăţile nóstre.*

Maghiarii şi-au datŭ tóte silinţele ca sĕ ne omóre cu tăcerea, ca astfelŭ sĕ ne pótă aservi ne bântuiţĭ şi décă pomeneau de noi, o făceau ca sĕ ne colomnieze.

Tóte arteriile vieţei nóstre naţionale ni le-au tăiatŭ ca sĕ degenerămŭ, şi tóte acestea vecĭnicŭ au fostŭ intervertite şi tăgăduite din partea maghiarismului. Şi rĕspunsulŭ maghiarŭ nu este alt-ceva decâtŭ o nouă probă despre virtuositatea maghiară în intervertire şi tăgăduire. Décă voi, într'adevĕrŭ aţĭ putè aproba sclăvia nóstră naţională prin acésta aţĭ dovedi, că jugulŭ muscălescŭ, în care se află conaţionalii noştri se bucură de consimţĕmêntulŭ vostru.

De-óre-ce însĕ o astfelŭ de presupunere din partea nóstră ar constituì o insultă pentru voi, suntemŭ dispuşĭ a crede, că aţĭ fostŭ purŭ şi simplu seduşĭ de o corporaţiă maghiară pentru care tóte mijlócele suntŭ bune, care înlesnescŭ maghiarisarea şi înécă vocea nóstră.

Totŭ de-odată vĕ însciinţămŭ, că în tómna acésta vomŭ publica o replică la pamfletulŭ maghiarŭ şi sperămŭ, că lumea nepărtinitóre, pe basa unei mulţimĭ de date autentice, va putea vedè câtŭ e de curatŭ arsenalulŭ, din care colegii noştri maghiarĭ şi-au scosŭ armele lorŭ; lumea va afla ce va sĕ ḑică „adevĕrulŭ şi dreptatea" în gura maghiarilorŭ.

Nu vomŭ lipsi a vĕ trimite la timpulŭ sĕu mai multe esemplare din replica nóstră.

Salutărĭ colegiale.

In numele junimei academice române din Ungaria şi Transilvania.

Viena şi Graz, 30 Augustŭ 1891.

Comitetulŭ de acţiune.

Studiu asupra Esposiţiei de industriă casnică dela Haţegŭ.

„Unde-sŭ doi, puterea cresce şi duşmanulŭ nu sporesce".

Aşa a grăitŭ marele nostru poetŭ, şi a avutŭ deplină dreptate, căcĭ agerulŭ sĕu spiritŭ cunoscea legile firei şi tainiculŭ naturelŭ alŭ Românului. Axioma poetului sĕ confirmà şi cu ocasia arangiărei esposiţiei din Haţegŭ. Décă nu tocmai de două, aflaţĭ vĕ rogŭ, că numĕrulŭ familiilorŭ, care a datŭ viéţă acestei prea interesante esposiţiunĭ a fostŭ la începutŭ esactŭ numai de *patru*; anume: familia comerciantului *B. Popoviciu*, avocatulŭ *Mih. Bontescu* institutorulŭ *Paulŭ Olteanu* şi *Ionŭ Munteanu* alŭ Nesiei, proprietarŭ şi impiegatŭ la banca „Haţegana". Voiu arăta mai departe şi pe zeloşii d-nĭ colaboratorĭ şi modulŭ cum s'a lucratŭ.

Puţine la numĕrŭ dér întrepide la muncă şi cu încredere în reuşită prin activulŭ concursŭ alŭ acestorŭ patru familii, porturile şi industria casnică a diverselorŭ ţinuturĭ din acestŭ comitatŭ au fostŭ representate cu demnitate şi bunŭ gustŭ, şi mai presusŭ de tóte cu o eleganţă de arangiare, vrednică de înalta origine a Românilorŭ din regiunea Ulpiei Traiane.

Iniţiativa a fostŭ luată de „Reuniunea femeilorŭ Române" ce are reşedinţa în Deva şi a cărei preşedintă este onorabila matrónă, D-na Drăghicĭ. Aflândŭ că adunările Asociaţiunei se vorŭ ţinè la Haţegŭ, comitetulŭ „Reuniunei" s'a adresatŭ Comitetului pentru „Asociaţiune" din Haţegŭ întrebându-lŭ „décă nu crede oportunŭ a sĕ organisa şi o esposiţiă de industriă casnică cu ocasia festivităţilorŭ Asociaţiunei?" Hăţeganii nu perdură timpulŭ şi după câte-va şedinţe de consfătuirĭ şi învingerea unei micĭ resistenţe din partea celorŭ carĭ n'au destulă credinţă în vitalitatea şi vrednicia neamului românescŭ, rĕspunseră afirmativŭ şi sĕ apucară cu bărbăţiă de lucru.

Reuniunea femeilorŭ Române din Deva nu este înfiinţată de multŭ. Ea datéză abia de câţĭ-va anĭ. Fondurile sale bănescĭ suntŭ prin urmare modeste. Inţelegêndu-şĭ însĕ bine scopulŭ ce urmăresce şi înalta chiămare a femeii în progresulŭ culturalŭ alŭ naţiunei Române, „Reuniunea" decise a da Haţeganilorŭ suma de 60 fl. pentru a distribui ca premii, şi unŭ avansŭ de 100 fl. pentru întimpinarea cheltuelilorŭ, cu condiţia, ca acéstă din urmă sumă sĕ i-se restitue din încasările esposiţiei, învitându-i a întocmì de grabă şi unŭ comitetŭ pentru organisarea esposiţiei.

Ḑisŭ şi făcutŭ! Comitetulŭ esposiţiunei a fostŭ compusŭ din şépte dame: trei membre active în persóna dómnelorŭ: *Mina Raţiu*, *Şarlota Baciu*, *Ida Peoviciu* şi trei membre suplinitóre sub preşedinţa d-nei *Susana B. Popovicĭ*, secundate de alŭ optulea membru, activulŭ institutorŭ *P. Olteanu*, în calitate de secretarŭ alŭ comitetului.

Timpulŭ înainta cu paşĭ grăbiţĭ. Vreme de perdutŭ nu era! Comitetulŭ îşĭ împărţi de grabă atribuţiunile. Se puse în corespondenţă cu diferitele persóne dispuse a primi greaua sarcină de colectanţĭ ai obiectelorŭ.

Au fostŭ representate la esposiţiă următórele ţinuturĭ: alŭ Haţegului şi alŭ Orăştiei, apoi alŭ Devei, Iliei, Streiului Bradului şi alŭ Huniădórei. Étă şi numele dómnelorŭ şi domnilorŭ, carĭ au făcutŭ serviciulŭ de colectanţĭ *quasi-oficialĭ*, hotărîţĭ de comitetulŭ esposiţiunei: a) *D-na şi D-lŭ Olteanu* au colectatŭ obiecte din ţinuturile *Haţegului* şi alŭ *Jiului.* b) *D-lŭ Ioanŭ Munteanu alŭ Nesiei* din *Valea Streiului.* c) *D-na Aurelia Vladŭ* din ţinutulŭ *Orăştiei.* d) *D-na Luisa Popŭ*, soţia protopopului gr. cat., din ţinutulŭ *Huniadórei.* e) D-nele *Otilia Deganŭ* din Viţelŭ; *Şinca* din Biscarea şi *Anastasia Moldovanŭ* din Băiţa, în ţinutulŭ *Devei.* f) D-nele *Eugenia Budoiu* din Câmpurĭ şi *Regina Dragomirŭ* din Gura-Sada, în ţinutulŭ *Iliei.* g) D-na *Aurelia Dămianŭ* în ţinutulŭ *Bradului.*

---

cu zîmţĭ şi curţĭ domnescĭ...., ér meşterulŭ iscăli zapisulŭ mai d'inainte scrisŭ de Nesdrăvanŭ, diaculŭ lui Ucigăl-Tóca, dândŭ spre credinţă şi iscăliturile celorŭ 12 pârgarĭ ai Iadului şi alŭ Şoltuzului din Tartar, cu pecetea lui a mare, înmuiată în sânge omenescŭ în locŭ de chinăvarŭ.

Apoi pe trai, neică!.... De unde nu era cójă de pită mucegăită pe poliţa hornului, întinde-te masă, ridică-te masă! Şi curţĭ domnescĭ, şi carete cu telegarĭ arăpescĭ şi haine de mătase muiate în aurŭ, şi scule cu nestimate, şi copiiĭ toţĭ 12 îmbrăcaţĭ ca feţĭ de boerĭ de Divanŭ....

Trecură cei 20 de anĭ iute-iute, că anulŭ de norocŭ e mai scurtŭ decâtŭ césulŭ de nĕcazŭ....

Păi când sosi veleatulŭ din zapisŭ, numai ce se făcură nevĕḑute şi curţĭ şi carete cu roţĭ poleite şi haine scumpe şi pungĭ cu galbenĭ...

Şi iar se găsi nea Sărăcilă în gaura sa de fierarŭ, cu şorţulŭ de pele, arsă de scântee la peptŭ şi cioca-boca! cu barosulŭ pe nicovală, ér surata Calicia umflă érăşĭ foile, ér fólele celorŭ 12 feciorĭ érăşĭ góle.....

— Hei, bogăţia dracului nu-i lucru de temeiu! cugetă bietulŭ Sărăcilă.

— Da de plătitŭ o s'o plăteşcĭ, nea Sărăcilă, strigă din pragulŭ uşei Belzebut, că aḑĭ e vadéua. Au trecutŭ cei 20 de anĭ. Haide, poftimŭ după mine, că de unde nu, te umflu cu copiiĭ de casă şi plătescĭ ciobote roşii, ca la boerii de Divanŭ.

— Aoleo! muiere, că-mĭ uitasem de zapisŭ!.... Fie, ḑice meşterulŭ; ian poftimŭ, şeḑĭ jupâne, numai o clipă pe ălŭ scăunaşŭ de lângă vatră, până ce mĭ-oiu scóte şurţulŭ şi m'oiu spăla pe obrazŭ de carbunĭ, că sĕ cade sĕ mĕ iai curatŭ din lumea asta.... că puiulŭ de găină şi nu-lŭ pui la frigare cu tulee cu totŭ.....

Scaraoţki se aşeḑà pe scăunaşŭ, ér nea Sărăcilă se griji câtŭ se griji:

— Haide jupâne că-s gata!

Naiba dă sĕ se ridice de pe scăunaşŭ...., dér par' că l'ai fi prinsŭ de scaunŭ cu unŭ cui de dricŭ... Sĕ învêrtia cu scaunulŭ pe locŭ ca róta mórei pe grindeiu, dér de sculatŭ, ca mai ba!

— Ci vin', jupâne, că's gata, ḑice nea Sărăcilă rîḑêndŭ.

— Da nu veḑĭ, omule, că nu mĕ potŭ ridica de pe scaunŭ! rĕspunde Ucigălŭ-Tóca.

— Păi de, eu te aşteptŭ, cum scrie la zapisŭ!....

— Ascultă, omule, lasă-mĕ sĕ mĕ scolŭ şi te mai lasŭ să trăescĭ unŭ anŭ cu bogăţiile.

— Nu, jupâne, nu! Dă-mĭ măcarŭ ḑece anĭ încă de bogăţii.....

Dura-vura.... Ce sĕ facă şi Draculŭ, când e prinsŭ în cursa Românului. Sărăcilă scrise pe zapisŭ vadea nouă şi apoi dete lui Scaraoţki voiă sĕ se ridice de pe scaunŭ. Acesta eşi din bordeiu cu clăbucĭ de mâniă la gură, dar ce putea sĕ mai facă? Zapisulŭ e zapisŭ chiar şi pentru celŭ cu córne, că dór' nu e draculŭ boerŭ de divanŭ, sĕ scrie una la zapisŭ şi alta sĕ facă!....

Ei, dér érăşĭ trecură cei ḑece anĭ cum ar fi fostŭ ḑece ḑile şi deodată sĕ făcură nevĕḑute curţile şi bogăţiile şi nea Sărăcilă ér se găsi pe prispa bordeiului sĕu sĕracŭ....

Numai ce se şi arătà în bătătură Scaraoţki.

— Ei, acum s'a încheiatŭ socotéla!.. Nea Sărăcilă, poftimŭ de vino cu mine.

— Vinŭ, jupâne, vinŭ, că dór' mĭ-o ajunge şi de traiu, că's acum omŭ bĕtrânŭ.... Hai, surată Calicie, hai şi tu cu mine, că unde merge bărbatulŭ sĕ cade sĕ mérgă şi muierea lui.

Şi draculŭ era voiosŭ, că în locŭ de unŭ sufletŭ câtŭ avea la zapisŭ, o sĕ aibă acum două...

— Vinŭ, cum de nu omule? — ḑice surata Calicie, numai o fi cam lungă calea şi eu sunt pe nemâncate... Ēn urcă-te pe ălŭ nucŭ, bărbate, de-mĭ bate câte-va nucĭ.

— D'apoi nu scii tu că mĭ-e scrântitŭ piciorulŭ, rĕspunde nea Sărăcilă..... Jupâne, lumea te scie cilibiu cu muierile. Ēn urcă-te în pomŭ de bate câte-va nucĭ în póla babei, ca sĕ pótă merge cu noi.

Atâta-i trebui lui nea Sărăcilă!.... Câtŭ sĕ urcà Scaraoţki în pomŭ şi bătù nucĭ, sĕ se dée josŭ ca mai ba!

— Ci haidemŭ, jupâne, că-ĭ sórele a chindiă, e târḑiu! Dă'n susŭ, dă'n josŭ.. Vai! piciórele dracului suntŭ înţepenite ca rădĕcinile stejarului.

— Măi omule, ér mĭ-o făcuşĭ bună!.. Lasă-mĕ sĕ mĕ pogorŭ.

— Ba ḑeu, nu, până ce nu te-i pri-

Pe lângă acestia însĕ, consultândŭ registrulŭ Comitetului, subscrisulŭ a găsitŭ că numĕrulŭ colectanţilorŭ a fostŭ multŭ mai mare. Comitemŭ indiscreţia de a-i divulga, d'a le arăta meritele dobêndite, şi rĕmânêndŭ sĕ-şi câştige altele la viitórele esposiţiunĭ.

Ĕtă-i: Avocatulŭ Franciscŭ Hossu din Deva, Ana Piso din Sĕcărêmbŭ, Leon Iubaşŭ din Ostrovŭ, Samuilă Popescu din Totescĭ, protopopulŭ Abelŭ Bociatu din Grădişce, notarulŭ Isacŭ Zepa din Dênsuşĭ, Elena Iancu din Sĕcărêmbŭ, Gliceria Mihuţŭ din Hondolŭ, Nicolae Nestorŭ din Orăştie, Gh. Chira din Spinĭ, protopopulŭ Stef. Radicŭ din Petroşenĭ, Maria Şinca din Simeria, Nicolae Stoichiţă din Hunedóră, Petre Stoica din Ciula mare, Petre Stanciu din Mâţescĭ, Ionŭ şi Toma Popovicĭ din Borşodŭ, preotulŭ P. Ciacu din Rîululŭalbŭ, Olimpiu Oprea din Sĕcărêmbŭ, Luisa Dima din Lupenĭ, Nicuţa Berianŭ din Cujirŭ şi Ana Damianŭ din Balaşa.

Domnule Redactorŭ, esposiţia dela Haţegŭ fiindŭ reuşită peste tótă aşteptarea şi sub tóte raporturile, socotescŭ că nu e de prisosŭ a întra în óre-carĭ amănunte.

Numĕrulŭ esposanţilorŭ a fostŭ de 325 ér alŭ obiectelorŭ espuse de 2101, sosite din 200 comune a celorŭ şépte ţinuturĭ menţionate mai susŭ, şi colectate de 33 persóne. Preţulŭ întrării a fostŭ 30 cr. de persónă pentru boierĭ, şi 10 cr. pentru sătenĭ. S'a încasatŭ în totalŭ suma de 225 fl. din carĭ scăḑêndŭ 100 fl. deja cheltuiţĭ şi alţĭ 50 fl. spese probabile, ce se vorŭ mai face cu espediarea obiectelorŭ şi imprimarea diplomelorŭ, rĕmâne unŭ micŭ beneficiu şi în cassa „Reuniunei femeilorŭ" din Deva.

Ţinêndŭ contŭ de mica taxă de întrare, suma de 225 fl. indică, că numĕrulŭ visitatorilorŭ a fostŭ considerabilŭ. In adevĕrŭ împărţindŭ suma de 225 fl. cu 30, găsimŭ numĕrulŭ de 750 de visitatorĭ boerĭ; cum au fostŭ însĕ şi óre-carĭ oferte la întrare, resultă că, osebitŭ de cei 600 óspeţĭ ai Asociaţiunei, carĭ toţĭ au vĕḑut'o, au mai cercetatŭ esposiţia şi 350 pănă la 400 de sătenĭ. In ḑiua de Lunĭ 5/17 Augustŭ, când are locŭ têrgulŭ de sĕptĕmână în Haţegŭ, a fostŭ îmbuldélă de abia te puteai întórce în salónele esposiţiei. In totalŭ peste 1000 de vitatorĭ.

Mare era mirarea şi mulţămirea sătenilorŭ şi mai alesŭ a sătenelorŭ când vedeau că lucrările lorŭ, departe d'a fi supuse la nouĕ dărĭ cum se temeau, suntŭ dimpotrivă admirate de domnĭ, căcĭ spre onórea lorŭ trebue sĕ spunŭ, domnule Redactorŭ, că unŭ mare numĕrŭ de cocóne şi boierĭ cu minte îşĭ daseră în aceea ḑi rendez-vous în adins, şi stăteau de vorbă în localulŭ esposiţiei cu sătenele pentru a le încuragia.

A descrie în parte, fiă chiar numai obiectele carĭ au atrasŭ mai multŭ privirile din fiă-care grupŭ, ar fi de sigurŭ fórte importantŭ, dér cu neputinţă însĕ. Décă amŭ dispune de mijlóce bănescĭ mai puternice decâtŭ acele ce avemŭ, s'ar fi pututŭ angaja câţĭva pictorĭ ca sĕ copieze desenurile şi arabescurile cele mai elegante, carĭ ar puté figura cu fală în principalele musee industriale ale Europei. Mostre şi motive erau cu sutele.

(Va urma.)

* * *

Impărţirea premiilorŭ la Esposiţiune.

Dumineca în 4/16 Augustŭ n., după banchetŭ, lumea porni spre localulŭ esposiţiei, unde se afla mare mulţime de poporŭ şi inteligenţă. Se făcù mai întêĭ un felŭ de visită oficială *en bloc*, prin cele trei salóne, apoi se adunară cu toţiĭ în curtea şcólei spre a asista la solemnitatea distribuirei premiilorŭ, care începù la órele 6 p. m. printr'unŭ discursŭ alŭ Dlui Bariţiu. Cu vastele sale cunoscinţe şi inima totdéuna jună, preşedintele asociaţiunei relevà marea importanţă, ce are pentru noi cunóscerea acelei preţióse comorĭ, ce se numesce „*industria casnică*". Pasagiulŭ despre avêntulŭ, ce a luatŭ costumulŭ naţionalŭ în societatea cultă dincolo şi dincóce de Carpaţĭ, şi despre rĕspândirea lui în tótă Europa, a fostŭ salutatŭ cu frenetice aplause; ér când spuse, că acestŭ nobilŭ avêntŭ este datoritŭ generósei iniţiative a unei cocóne marĭ din Bucurescĭ, care este totodată *şi cocóna cea mai învĕţată dintre tóte dómnele române din ḑilele nóstre*, entusiasmulŭ era la culme.

Fără să o numéscă, toţĭ, într'unŭ gândŭ, până la ultima săteană i-au ghicitŭ numele, atâtŭ de rĕspândită este reputaţia sa.

In scurte cuvinte trecù apoi la esposiţiile naţionale ţinute în 1862 la Braşovŭ şi în 1881 la Sibiiu, carĭ deşi erau generale şi pe care le-am vĕḑutŭ eu însu-mĭ, ḑice d-lŭ Bariţiu cu vocea emoţionată, „trebue sĕ constatŭ, dómnelorŭ şi domnilorŭ şi iubiţii mei sătenĭ, că n'au fostŭ atâtŭ de reuşite ca acésta dintr'unŭ singurŭ comitetŭ. Mare este onórea, ce se cuvine „Reun. femeilorŭ Române" din Deva şi „Comitetului de organisare alŭ Esposiţiei" şi iĭ rogŭ pe toţĭ sĕ priméscă, în numele Comitetului asociaţiunei şi alŭ meu personalŭ, felicitările cele mai sincere şi bine meritate. Esemplulŭ Haţeganilorŭ este demnŭ de imitatŭ. Entusiasmulŭ şi satisfacţia, ce simţimŭ, suntŭ atâtŭ de marĭ, că comitetulŭ Asociaţiunei, sositŭ numai ierĭ séră şi vĕḑêndŭ reuşita esposiţiei a hotărâtŭ că, în semnŭ de încuragiare, ţinerea în vaḑă şi dreptŭ suvenirŭ dela acéstă esposiţiă, să dee unŭ premiu de doi napoleonĭ în aurŭ, dómnei séu domnişórei, care se va constata la balulŭ de astă-séră, că pórtă celŭ mai frumosŭ costumŭ naţionalŭ ardelenescŭ lucratŭ de mâna sa" şi între aplausele nesfêrşite ale publicului, trecù premiulŭ în mânile Dnei presidente a Comitetului de organisare alŭ esposiţiei.

„Bucuria nóstră nu-se isprăvesce aci, dómnele şi domnii mei, continuà dlŭ Bariţiu. A fostŭ hotărîtŭ de Provedinţa, care a voitŭ, ca sĕrbătorile nóstre la Haţegŭ sĕ fiă strălucite, căcĭ vĕ mai comunicŭ încă unŭ darŭ, şi anume: Inalta cocónă, de care vorbii adinea-orĭ şi care sciţĭ, că este cu sufletulŭ sĕu pe totŭ loculŭ, unde se mişcă ceva pentru cultura şi industria românéscă, ne trimite câte 15 broşurĭ din fiă-care din operile sale întitulate „Sola", şi „Cuvinte sufletescĭ" pe care eu le înaintezŭ dnei *Susana B. Popovicĭ*, cu destinaţia d'a binevoi să le distribuéscă drăgălaşelorŭ coconiţe, carĭ au făcutŭ serviciulŭ de informaţiune şi de priveghere la esposiţiă."

După discursulŭ însufleţitorŭ alŭ Dlui Bariţiu, d-lŭ Paulŭ Olteanu, secretarulŭ comitetului de organisare alŭ Esposiţieĭ citesce numele premiaţilorŭ. — S'au datŭ premiu în banĭ de treĭ categorii esponentelorŭ sătene, carĭ nu sciu carte; diplome de onóre dómnelorŭ şi domnişórelorŭ, şi diplome de meritŭ boierilorŭ şi dómnelorŭ, carĭ au stăruitŭ cu munca lorŭ grătuită la reuşita esposiţiei.

Au obţinutŭ:

I. Premii în banĭ.

Categoria I. de 5 fl.

1. Maria Voinescu din Păucinescĭ, pentru colecţia de obiecte espuse sub N-ru 5.
2. Sofia Agliceriu din Băuţarulŭ de josŭ N-ru 5.
3. Anunţa Hâcă din Cărnescĭ, N-ru 14.
4. Minerva Bujuranŭ din Lăsău N-ru 55.
5. Samfira Petrescu din Bărăscĭ N-ru 88.
6. Satta Curteanu din Hunedóră N-ru 133.

Categoria II-a de 3 fl.

1. Maria Igreţiu din Câmpurĭ N-ru 68.
2. Anuţa Popa din Bărăscĭ N ru 86.
2. Marişca Paveloniu din Poienĭ N-ru 94.
4. Eva Hârnea din Galaţĭ N-ru 127.

Categoria a III-a de 3 fl.

1. Iliuca Pascoane din Steiu N ru 34.
2. Maria Brote din Viţelŭ N-ru 75.
3. Eva Onescu din Răchitova N-ru 95.
4. Teresia Corta din Băiescĭ N-ru 124.
5. Solomia Vladŭ din Turdaşŭ, N-ru 228.
6. Eva Bora din Coroescĭ N-ru 248.
7. Teresia Munteanu din Sân-Craiu N-ru 310.
8. Galeria Chitideanu din Nădăstia de susŭ N-ru 315.
9. Anişca Frenţeniu din Nădăştia de josŭ N-ru 320.

Multe altele din esponentele sătene au meritatŭ premiulŭ în banĭ, pentru mulţimea şi frumseţea obiectelorŭ espuse, şi numai insuficienţa fondurilorŭ au fostŭ causa, că nu s'au pututŭ premia tóte. Trebue sĕ-mĭ facŭ datoria d'a da publicităţii numele acelora, carĭ au avutŭ o colecţiune de celŭ puţinŭ de 10 obiecte, anume:

1. Mariuca Albulescu din Bucova, sub N-ru 12.
2. Elisabeta Marilă din Totescĭ, sub N-ru 22.
3. Petca Paveloniu din Clopotiva, sub N-ru 30.
4. Mariuca Iorgoniu din Dênsuşĭ, sub N-ru 31.
5. Eugenia Budoiu din Câmpurĭ sub N-ru 55.
6. Fironda Paraschiva din Câmpurĭ sub Nr. 61.
7) Solemia Munteanu din Viţelŭ, sub N-ru 80.
8. Maria Măgureanu din Biscarea, sub N-ru 121.
9. Catuţa Vitĕu din Băiescĭ, sub N-ru 125.
10. Rosa Ascileanu din Galaţĭ, sub N-ru 126.
11. Maria Stanciu din Mătescĭ, sub N-ru 152.
12. Săndiana Popovicĭ din Boşorodŭ, sub N-ru 162.
13. Ilinca Brudeanu din Boşorodŭ, sub N-ru 164.
14. Silvia Pĕcurarŭ din Sălişte, sub N-ru 202.
15. Luisa Raitescu din Sân-Petru, sub N-ru 219.
16. Dna Maria Eliu din Haţegŭ, sub N-ru 321.

Solomia şi Maria Ionaşŭ din Vălcelele bune; Fiţa Laicu din Streiu; Galoni şi Opriţa Chilinderu, din Nădăstia de susŭ şi Anişca Danciu din Nădăstia de josŭ.

II. Diplome de onóre.

Dómnelorŭ şi domnişórelorŭ, carĭ au espusŭ obiecte, fiă în secţia orăşenéscă, fiă în cea rurală, li-s'au distribuitŭ 138 diplome. Cele mai multe nume fiindŭ citate în studiulŭ nostru despre esposiţiă, ne dispensămŭ a mai repeta şi lista.

III. Diplome de meritŭ.

Diplome de onóre suntŭ în numĕrŭ de 28, pentru dómne şi bărbaţĭ. Aci figuréză, în cea mai mare parte, numele dómnelorŭ şi domnilorŭ, carĭ au colectatŭ obiecte deja citaţĭ la începutulŭ acestui studiu, la care se adaugă încă d-nii: N. Trimbiţoniu din Grădisce, Ion Budoiu din Câmpurĭ; Petru Paveloniu din Dênsuşĭ, Vasilie Janza, farmacistulŭ Ludovicŭ Ciuciu şi fraţii Corneliu, Virgiliu şi Valeriu Popovicĭ din Haţegŭ şi Ieronimŭ Vieţiu din Sân-Georgiu. D-nele Susana Ciatu din Deva, Maria Bariţiŭ din Orĕştiă şi d-rele Elena Bălaşŭ din Haţegŭ, Samfira Andreeşi din Păroşiu.

---

mi sĕ-mĭ mai laşĭ viaţa şi bogăţiile încă pe alţĭ 10 de anĭ.

Dura-vura, draculŭ primi sĕ-ĭ mai lase lui nea Sărăcilă încă alţĭ ḑece anĭ de vieţă cu bogăţiă.

Ei, dar trecură şi ăştĭ 10 anĭ iute cum trece bucuria scurtă a săracului.

Şi ér sĕ făcură nevĕḑute curţile domnescĭ, şi careta cu telegarii arăpescĭ şi haine şi scule şi bogăţii.... Şi ér se treḑiră, la vade, nea Sărăcilă şi surata Calicie în bordeiulŭ lorŭ celŭ sĕracŭ.

Numai ce i-a statŭ înaintea lorŭ rânjindŭ obraznicŭ Scaraoţki. Dar de astădată nu era singurŭ, că sĕ temea mehenciulŭ sĕ nu mai paţă ca în alte rêndurĭ, ci venise cu toţĭ copii de casă, adecă cu urdiă de drăcuşorĭ de tótă mâna.

— Ei, gata meştere? Poftimŭ după mine!

Ce sĕ facă bietul Românŭ?

— Haide, muiere, că nu sĕ cade sĕ aştepte Măria Sa draculŭ. Ş'apoi suntemŭ şi noi douĕ cădĕturĭ.... Ce mai ni e bună vieţa? Ĕn privesce cum ni s'au crăbuşitŭ merii obrajilorŭ, că nu mai îi oprescŭ măselele înşirate ca gândulŭ. Vorba ne fâlfăiă între gingini ca melestiulŭ în cirŭ subţire de mămăligă..... De umblatŭ nu mai putemŭ decâtŭ în cârje, că ni-sŭ ţepene picióreie ca rĕschitórele, ér ochii când vĕdŭ calulŭ negru, ilŭ zărescŭ câtŭ purecile.... Géba, funia e la parŭ.... Hîrbulŭ stîrbŭ chiar décă e de aurŭ, nu-i bunŭ decâtŭ de topitŭ..,. Hai nevastă, că nĭ-a sunatŭ clopotulŭ... Hai, Mărite Scaraoţki!

Şi gata e Sărăcilă şi cu surata Calicia sĕ urmeze după Scaraoţki însoţiţĭ de dróia de drăcuşorĭ.

Numai câtŭ ajunseră lângă pragulŭ uşei, Sărăcilă sĕ opri:

— Aoleo! ḑise elŭ.... Ce eram sĕ facŭ?.... Mórte de dracŭ, Măria-ta. Cei 12 băeţĭ ai mei, acum suntŭ 12 nandraşĭ voinicĭ... Ei sciu că aḑĭ Măria-ta vrei sĕ mĕ iai şi s'au hotărîtŭ sĕ te aştepte aciuaţĭ pe lângă bordeiu, cu aghiasmă sfântă şi cu sfânta cruce la mână.... Cum te vorŭ vedea, vorŭ sĕ dea năvală asupra Măriei tale şi a alaiului M.-tale, şi nu se va alege din toţĭ nicĭ câtŭ e negru sub unghiă.... că fiii mei n'au iscălitŭ zapisŭ cu Măria ta. — Păi eu nu vreau să-mĭ calcŭ zapisulŭ, că destule pĕcate am sarcină pe spinare! Voiu sĕ te scapŭ, Măria-ta, de pacoste. Ci-că Măria-ta, că draculŭ sĕ póte băga în trupulŭ dobitócelorŭ, fiă câtŭ de micĭ.. Scii una, Măria-ta? Ĕcă nisce furnicĭ pe cója aceea de mămăligă uscată.... Băgaţi-vĕ în ele şi eu vĕ voiu pune bine în astă pungă şi vĕ voiu scóte bine printre cei 12 nandraşĭ.... şi când voiu fi afară din curte, veţĭ lua ér chipulŭ vostru......

Draculŭ, câtŭ e de dracŭ, dér sĕ teme de bătaiă, necum de stropulŭ din fiştoculŭ cu aghiasmă alŭ popii şi de priveliştea s tei crucĭ.... Primi Scaraoţki sfatulŭ şi se deteră cu toţii de-a tumba şi intrără în furnicĭ... Nea Sărăcilă culese furnicile şi le puse în pungă şi tuştiu în gaura de ferarŭ.

Luà barosulŭ celŭ mare şi ciocaboca! peste pungă, pe nicovală, de-i mergea sudorile ca bobulŭ de mazere... Vai de bieţii ucigă-i tóca!

Dér minune mare: în tótă lumea cum Scaraoţki cu dracii fără băgaţĭ în punga meşterului, nu se mai pomeni nicăiure de rĕsbóie, de certe, de bătăi, de nedreptăţĭ, muierile nu se mai despărţiră de bărbaţĭ nicĭ că-i înşelară; bărbaţii nu mai băteau muierile lorŭ. Tótă lumea era în ticnă şi în pace. Numai judecătorii lui Vodă nu mai aveau pricinĭ de judecată, temnicerii arestanţĭ de păzitŭ, călĕulŭ ucigaşĭ de spânzuratŭ de vedeau ḑiua când vorŭ muri de fóme....

Atuncĭ ei se duseră toţĭ la Vodă, sĕ se jeluéscă, cu lăcrămare lungă, că li-se taie *merticulŭ*, din pricina lui nea Sărăcilă, care ţine închisă vrajba dracului în punga lui. De nu-lŭ silescĭ, Măria-ta, sĕ i dea drumulŭ, nu mai avemŭ nevoiă de Măria-ta, că n'are de ce sĕ mai fiă domnitorĭ şi împĕraţĭ, unde ómenii trăescŭ ca fraţi...

Décă auḑi Vodă una ca asta că 'i se taie merticulŭ, pe dată trimise aproḑĭ şi copii de casă sĕ poruncéscă lui nea Sărăcilă sĕ deşerte punga cu furnicile, cu dracii, că-lŭ spânzură!

Numai nea Sărăcilă sĕ tocmi ér cu draculŭ sĕ-i slobódă décă or rupe zapisulŭ...

Ce sĕ facă Belzebut? Primi tocméla şi după ce zapisulŭ fù ruptŭ şi aruncatŭ în focŭ, din care eşi mirosŭ de catranŭ o ḑi întrégă — dracii scăpară din punga

Pentru a termina. Vedêndŭ frumosulŭ resultatŭ alŭ esposiției dela Hațegŭ, este naturalŭ sĕ ne punemŭ întrebarea „óre acum nu este sositŭ timpulŭ și nu amŭ fi în stare sĕ organisămŭ o *esposiție generală*, cuprindêndŭ tóte ramurile de producțiune ale Românilorŭ din monarchia Austro Ungară? Cu deplină încredințare rĕspundŭ: Nu, timpul nu este încă sositŭ și acésta nu din lipsa de produse naționale, ci din causa lipsei de mijlóce financiare.

Când e vorba de produsele nóstre naționale; când ar fi sĕ espunemŭ totŭ ce produce Românulŭ, începêndŭ dela industria casnică, produsele alimentarĭ și agricole brute, produsele meseriașilorŭ, comercianților ŭ și ale industrialilorŭ, până la produsele de artă, apoi nu mai încape îndoiélă, că amŭ puté organisa o esposiție, care sĕ atragă atențiunea întregei Europe și sĕ le oferimŭ ocasia d'a ne puté judeca vitalitatea și forța de producțiune, dér cine a luatŭ parte la organisarea esposițiilorŭ generale scie, că pentru o bună reușită trebue o pregătire de celŭ puținŭ doi anĭ, trebuescŭ colectanțĭ numĕroșĭ și mai alesŭ pricepuțĭ și consciențioșĭ și o sumă pentru întimpinarea cheltuielilorŭ, pe care o prețuiescŭ la celŭ puținŭ 40—50.000 fl. Ér asemenea sumă ar fi de sigurŭ unŭ sacrificiu prea mare pentru Asociațiune, afară de casulŭ numai décă ne-amŭ hotărî sĕ o adunămŭ prin o colectă publicată în acestŭ scopŭ.

Dimpotrivă, esposițiile regionale și speciale unei anumite ramure de producțiune vorŭ reuși cu siguranță, décă se pune stăruință, cum au făcutŭ Hațeganii.

Cu acestea trebue sĕ urmămŭ încă óre-care timpŭ, și pe lângă reușită deplină, ele ne oferŭ și marele avantagiu, că le putemŭ studia cu înlesnire și detaliatŭ, făcêndŭ astfelŭ unŭ începutŭ alŭ „Analelorŭ industriei române", carĭ ne lipsescŭ stădĭ aprópe cu totulŭ.

Astfelŭ a fostŭ, d le Redactorŭ, resultatulŭ esposiției dela Hațegŭ. Dér fiind-că s'a esprimatŭ dorința, ca asemenea esposiții sĕ se țină și în viitorŭ, dați-mĭ voiă, vĕ rogŭ, a mĕ complecta încă cu unŭ micŭ detaliu, pe care socotescŭ, că este bine sĕ-lŭ cunóscă acei, ce vorŭ lua sarcina organisărei, căcĭ dela aceștia depinde tótă reușita și vrednicia Românului pe orĭ ce terenŭ s'ar desfășura, trebue adusă la cunoscința publică.

Ei bine, étă ce s'a întêmplatŭ la Hațegŭ: imediatŭ după începerea corespondenței cu Comitetulŭ Reuniunei femeilorŭ din Deva, se începe și lucrarea de organisare. Dér lucrurile nu prea mergeau bine. Timpulŭ de deschidere se apropia și obiecte sosiau prea puține. Vedêndŭ acésta Hățeganii fruntașĭ, carĭ au luatŭ inițiativa esposiției și a chiămărei Asociațiunei la Hațegŭ, întră în gândurĭ și se punŭ pe lucru. Energiculŭ institutorŭ *Paulŭ Olteanu* și cu neobosita dómnă *Amalia Olteanu* pornescŭ de grabă cu căruțele din satŭ în satŭ, stăruindŭ pe lângă sătenĭ sĕ trimită lucrurĭ și sĕ nu crédă în bârfelele acelora, carĭ îĭ speriau cu felŭ de felŭ de bazaconii. Mărunțelulŭ, dér inteligentulŭ și agerulŭ *Ionŭ Munteanŭ alŭ Nesiei* face același lucru pe Valea Streiului. Se mai intețesce și corespondența cu colectanții.

Cu o lună înainte de deschidere, obiectele curgeau de-a valma. Cine sĕ le arangieze acum, sĕ facă etagerele, sĕ înregistreze obiectele și sĕ le clasifice? D-lŭ avocatŭ *Bontescu* fără sĕ figureze în comitetulŭ de organisare, pune atuncĭ la disposiția d-nei presidente tótă familia și rudele sale, pe *d-na Bontescu, d-na Barițiu, d-na și d-ra Vladŭ* din Orĕștiă. Totŭ astfelŭ face și d-lŭ *B. Popovicĭ*, care dă unŭ puternicŭ sprijinŭ prin concursulŭ celorŭ 3 fii și 3 fiice ale D-sale. Dela începutŭ până la sfêrșitŭ aceste persóne au fostŭ nedeslipite de esposiție, ér aranjarea salei pentru balŭ și concertŭ aprópe fără cheltuielĭ, se datoresce d-lui Ionŭ Munteanu și frațilorŭ Popovicĭ. Unŭ prețiosŭ concursŭ a datŭ încă d. farmacistŭ Ludovicŭ Ciuciu, care a făcutŭ gratuitŭ pe Caniorulŭ esposițiunei.

Acestorŭ patru sĕu cincĭ familii se datoresce mai cu sémă frumósa reușită a esposiției, pe care d-lŭ Barițiŭ a caracterisat'o mai bine decâtŭ mine.

Nu potŭ termina mai bine, decâtŭ împrumutândŭ frasele finale din clasiculŭ discursŭ alŭ d-nei presidente a Comitetului de organisare, care dice: „Dér spunêndŭ tóte aceste, am disŭ óre ultimulŭ cuvêntŭ? Recunoscŭ că nu! Și orĭ câte așĭ spune, orĭ unde m'așĭ opri, nu voiu puté spune totulŭ, pentru-că inteligența și estetica femeei române este totŭ așa de minunată, ca și varietatea obiectelorŭ drăgălașe eșite din mânile sale."

Trăiéscă femeia Română!
Infloréscă industria națională!

Dacul Ineș.

Activitatea

„Reuniunei învĕțătorilorŭ români sĕlăgenĭ" în decursulŭ anului școl. 1890—91.

(Fine.)

9) In tractulŭ Națigului, avêndŭ ambele protocóle, amŭ constatatŭ zêlŭ și progresŭ destulŭ de bunŭ pe terenulŭ școlarŭ și culturalŭ, precum și o sirguință îmbucurătóre, în ceea ce privesce cetirea disertațiunilorŭ practice. In privința solvirei taxelorŭ însĕ, membrii nu prea facŭ onóre tractului. Am aflatŭ de altmintrelea, că membrii acestui tractŭ, pe lângă propunĕtorulŭ, respective învĕțătorulŭ locului, unde se ține adunarea, mai numescŭ și unŭ altŭ membru propunĕtorŭ pentru altŭ obiectŭ de propunere. Acestŭ lucru aflându-lŭ și noi de bunŭ, îlŭ recomandămŭ tuturorŭ tractelorŭ.

10) Tractulŭ Bredului nu șĭ-a trimisŭ decâtŭ protocolulŭ adunărei de tómnă, din care se vede, că numĕrulŭ celŭ micŭ alŭ învĕțătorilorŭ conscii de chiămarea lorŭ ar voi sĕ ridice starea culturală școlară, déră noroiulŭ învĕțătorilorŭ fără chiămare, prin negligența lorŭ, punŭ stavilă bunului progresŭ.

11) Din Tractulŭ Eriului încă numai protocolulŭ de primăvéră l'amŭ primitŭ, dér și acesta nĭ-a fostŭ de ajunsŭ pentru a ne convinge de neinteresarea și de puținulŭ progresŭ alŭ membrilorŭ atâtŭ în ceea ce privesce instrucțiunea școlară, câtŭ și împrumutata cualificațiune, precum și în ce privesce reuniunea și starea ei materială, nesolvindu-șĭ tacsele de locŭ. Protocolulŭ acestui tractŭ dovedesce că între învĕțătorii sĕi nu se află nicĭ măcarŭ unulŭ, care sĕ fiă în stare a purta oficiulŭ de notarŭ alŭ cercului și sĕ scie compune măcarŭ unŭ protocolŭ de dómne ajută.

12) Tractulŭ Năpradei, precum în anulŭ trecutŭ nu șĭ-a trimisŭ nicĭ unŭ protocolŭ, așa nu șĭ-a trimisŭ nicĭ în acestŭ anŭ. Astfelŭ nu se scie nicĭ măcarŭ, décă s'au ținutŭ acolo vre-o adunare orĭ ba. Acéstă împrejurare tristă trebue sĕ atragă asupra tractuluĭ cea mai aspră condamnare atâtŭ din partea presidiului generalŭ alŭ Reuniunei nóstre, câtŭ și din partea guvernului nostru școlarŭ diecesanŭ. *In anulŭ trecutŭ încă a fostŭ acestŭ tractŭ notatŭ și admoniatŭ*, dér împreună cu membrii se vede, că și presidiulŭ e cuprinsŭ de o mortală și prea tristă letargiă. Servéscă-le însĕ acéstă notă de îndreptare și feréscă-se celŭ puținŭ în viitorŭ de a mai negri fața reuniunei nóstre.

13) Celŭ de alŭ treisprediecelea tractŭ este tractulŭ confrațilorŭ învĕțătorĭ de peste Meseșŭ, numitŭ *tractulŭ Almașului mare*, care abia de trei anĭ trecuțĭ s'au anexatŭ la reuniunea nóstră, constituindu-se în reuniune filială.

Protocólele, ce le avemŭ la mână din acelŭ tractŭ, ne dovedescŭ iubirea și alipirea sinceră a acestorŭ confrațĭ față cu noi. Probă este hotărîrea lorŭ luată în adunarea de primăvéră, când solemnŭ și cu unanimitate, preoțĭ și învĕțătorĭ, s'au declaratŭ, că vorŭ rĕmâné în sinulŭ reuniunei nóstre, și dela acéstă hotărîre nicĭ-odată nu se vorŭ abate, deși suntŭ provocațĭ din partea Clușenilorŭ sĕ se alăture la reuniunea lorŭ.

In ce privesce zelulŭ de a conlucra pentru prosperarea culturei poporale, pentru cualificarea și perfecționarea împrumutată, acestŭ tractŭ se póte lua de modelŭ pentru tóte tractele filiale ale reuniunei generale din Sĕlagiu. In acestŭ tractŭ cei doi factorĭ principalĭ ai școlei — preotulŭ și învĕțătorulŭ — lucră unulŭ cu altulŭ nedespărțițĭ, punŭ umĕrŭ la umĕrŭ și o inimă românéscă bate în pieptulŭ fiă-căruia. Din protocólele acestui tractŭ vedemŭ cu bucuriă, că preoții, ca și învĕțătorii, până la unulŭ suntŭ membrii ajutătorĭ cu câte 1 fl., ér cu sfaturile și cu propunerile lorŭ binevoitóre ajută însuflețitŭ și se înfățișéză la tóte adunările de peste anŭ. Onóre frațilorŭ de deste Meseșŭ, onóre preoțimei lorŭ.

După ce am vĕdutŭ starea lucrului din cele 13 tracte sĕu reuniunĭ filiale, urméză sĕ vedemŭ, ce s'a făcutŭ și în adunările comitetului centralŭ alŭ acestei Reuniunĭ.

Comitetulŭ centralŭ în an. 1890—91 a convocatŭ trei adunărĭ; două ordinare și una estra-ordinară.

In 8 Septemvre 1890 s'a ținutŭ o adunare estra-ordinară, în care membrii, pentru uniformitate au hotărîtŭ, ca tóte cărțile, manualele și caietele de scrisŭ pentru șcólele nóstre din Sĕlagiu sĕ se procure dela librăria „Ciurcu" în Brașovŭ.

S'a mai convocatŭ o adunare ordinară la finea lui Decemvre 1890, dér din causa ocupațiunilorŭ celorŭ multe, neputându-se înfățișa nicĭ președintele nicĭ vice-președintele, membrii s'au despărțitŭ fără a se ținé adunarea.

In 10 Iunie c. s'a ținutŭ adunarea comitetului centralŭ, cu care ocasiune, pe lângă prelungirea cambielorŭ, s'au esecutatŭ hotărîrile adunărei generale din Hotoanŭ, s'au admoniatŭ tóte tractele a-șĭ provedé școlele cu cărțĭ, manuale și caiete de scrisŭ, și s'au provocatŭ comunele confesionale de a se îngriji de provederea învĕțătorilorŭ pentru participarea la trei adunărĭ cu diurne și spese de călĕtoriă, socotite tóte cu 10 fl., carĭ în viitorŭ vorŭ avé a se repartiția împreună cu plata dăscăléscă.

Totŭ în acéstă adunare s'au alesŭ și unŭ referinte alŭ reuniunei generale, care sĕ pótă suplini pe vice-președinte în tóte afacerile de lipsă.

Averea reuniunei în timpulŭ de față constă din: a) 10 acțiunĭ dela „Silvania" în sumă de 100 fl.; b) una acțiune dela „Albina" de 100 fl.; c) una acțiune dela „Sătmăréna" de 100 fl.; d) capitale elocate pe cambii 568 fl.; e) banĭ gata 252 fl. 47 cr.; f) ajutóre dela membrii ajutătorĭ 7 fl.; g) taxa de membru dela institutulŭ „Silvania" 20 fl. *taxe restante 1684 fl. 21 cr.*

Așadéră starea activă [illegible]

---

unchiașului și o tuliră care încătrău temêndu-se de vre-o nouă pățaniă.

Apoi pe dată începură ér rĕsbóiele, cerțile, bătăile, uciderile, desbinările, despărțeniile de muierĭ, de nu se mai deșertară judecătoriile de jăluitorĭ și temnițele de vinovațĭ și spândurătórele de spândurațĭ!... și mergea ér din belșugŭ judecătorilorŭ, temnițerilorŭ, călăilorŭ și domnitorilorŭ.

Numai lui Nea Sărăcilă și suratei Calicie nu-i mergea bine, că acum erau prea bĕtrânĭ.

Dér étă că veni și sfârșitulŭ vieței lorŭ. Acum ei se ducŭ la pórta raiului.

Bocŭ, bocŭ!... bate în pórtă meșterulŭ.

Veni st. Petru la pórtă:

— A! tu eștĭ, meștere potcovarŭ!.. Fugĭ încolo, nu este locŭ pentru tine în raiu... Vedĭ? De ce nu m'ai ascultatŭ sĕ cerĭ raiulŭ?.... Și-i închise ușa în nasŭ:

— Șcii ce, muiere, dice bietulŭ unchiaș? Nu putemŭ sta în rĕspântia lumei, fără nicĭ o aședare. Aide la Scaraoțki, că rĕu cu rĕu, dér mai rĕu fără rĕu!....

— Bocŭ! boc! la pórta Iadului.

presentă suma de 3204 fl. 68 cr. Décă suma cea mare de restanțe ar fi solvită, noi amŭ avé unŭ capitalŭ frumosŭ pentru asigurarea ajutórelorŭ pe séma vĕduvelorŭ și orfanilorŭ de învĕțătorĭ. Cei ce nu plătescŭ, pĕcătuescŭ greu în contra reuniunei și a familiilorŭ lorŭ. Se mai recomandă și acum datorașilorŭ cu taxe restante dela 5 fl. în susŭ, sĕ-șĭ dea cambii pentru acele sume, căcĭ la din contră încă în tómna acestui anŭ presidiulŭ reuniunei prin puterea statutelorŭ și a ordinațiunei diecesane va esecua sumele restante, ér pe cei potrivnicĭ îi va suspinde și dela oficiu.

Câtŭ pentru funcționarii reuniunei, fiă de ajunsŭ a constata, că toțĭ la rîndulŭ lorŭ facŭ și lucră destulŭ de energicŭ.

Cu acésta raportorulŭ îșĭ termină darea sa de sémă esprimându-șĭ dorința, că reuniunea nóstră sĕ facă pașii necesarĭ la locurile competente, ca tóte posturile de învĕțătorĭ sĕ fiă ocupate pe câtŭ se póte, de învĕțătorĭ bine preparațĭ și devotațĭ chiămărei sublime de învĕțătorŭ, căcĭ numaĭ atuncĭ progresulŭ va puté fi generalŭ.

Periceiu, 4 Iulie 1891.

Vasiliu Olteanŭ Bungărdénulŭ,
referintele reuniunei.

Literatură.

A apărutŭ:

„Istoria biblică“ a vechiului și noului testamentŭ întocmită mai alesŭ pentru tinerimea din școlele poporale române, de *Georgie Ludu* preotŭ și *Iónŭ Dariu* învĕțătorŭ. Editura librăriei *Nicolae I. Ciurcu* în Brașovŭ. 1891. Formatŭ 8[0] cu 111 paginĭ. Cartea cuprinde mai multe ilustrațiunĭ esecutate bine. Prețulŭ unui esemplarŭ legatŭ e 30 cr.

„Gramatica limbei române“ pentru școlele poporale in trei cursurĭ de *Maximŭ Popŭ* profesorŭ. Carte școl. aprob. de înaltulŭ Ministerŭ reg. ung. prin ordinațiunea ministerială dtto 6 Aprilie 1886 Nr. 13193. Edițiа a doua revĕḑută. Editura librăriei *Nicolae I. Ciurcu* în Brașovŭ 1892. Formatŭ 8[0] cu 80 paginĭ Prețulŭ unui esemplarŭ legatŭ e 30 cr.

Recolta de grâu în Europa.

In anulŭ acesta, precum amŭ mai amintitŭ, recolta de grâu mai în tótă Europa a fostŭ mai slabă ca în anulŭ trecutŭ. Lipsa se simte cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ nicĭ într'o parte nu se potŭ căpĕta de vêndare cantitățĭ de grâu așa de marĭ, încâtŭ sĕ fiă de ajunsŭ. Astfelŭ nădejdea stă numai în cucuruzŭ și în cartofĭ, dér în urma timpului nefavorabilŭ, se pare că nicĭ cartofĭ nu vorŭ prea fi în anulŭ acesta.

După raporturile oficiale ale diferitelorŭ state, importurile singuraticelorŭ țĕrĭ sĕ presentă în anulŭ acesta astfelŭ:

Marea-Britanią va avé sĕ cumpere séu sĕ impórte în anulŭ acesta 52—53 milióne hectolitre de grâu; — anulŭ trecutŭ încă cam așa a statŭ.

Francia are sĕ impórte în anulŭ acesta 30 milióne hectolitre de grâu; — anulŭ trecutŭ a importatŭ numai 13,5 milióne.

Germania are sĕ impórte celŭ mai puținŭ 10 milióne de hectolitre de grâu și 25—26 milióne de sĕcară; *Italia* are sĕ importe cam 12—13 milióne de hectolitre; *Țĕrile de josŭ* 4—5 milióne hectolitre de grâu și 5—6 milióne de sĕcară; *Elveția* 4·5 milióne hectolitre de grâu; *Belgia* 2 milióne hectolitre de sĕcară și 11—12 milióne de grâu (anulŭ trecutŭ a importatŭ numai 9 milióne).

Dania are sĕ importe în anulŭ acesta 850—950 mii hectolitre de grâu și unŭ milionŭ și jumĕtate hectolitre de sĕcară. *Svedia și Norvegia* are sĕ importe unŭ milionŭ hectolitre de grâu și peste douĕ milióne de sĕcară; *Spania* 2 milióne; *Portugalia* aprópe 2 milióne; *Grecia* 2$^1/_2$ milióne, *Turcia* 2·60 de milióne. In *Austria* asemenea a fostŭ în anulŭ acesta mai slabă recolta ca în anulŭ trecutŭ. In anulŭ acesta are sĕ cumpere celŭ mai puținŭ 10—12 milióne hectolitre de grâu și 6 milióne de sĕcară (anulŭ trecutŭ numai 3 milióne de sĕcară).

Dintre statele exportătóre, în *Rusia* atâtŭ grâu, câtŭ și sĕcară a fostŭ puțină, așa că în anulŭ acesta nu-i speranță sĕ pótă esporta póte chiar nimica. In *Ungaria* recolta din anulŭ acesta, mai alesŭ în ce privesce sĕcara, a fostŭ cu multŭ mai slabă ca în anulŭ trecutŭ; de aicĭ abia se vorŭ puté esporta 12—13 milióne hectolitre de grâu, pe când în anulŭ trecutŭ s'au exportatŭ 19·40 milióne de hectolitre. *România* póte sĕ exporteze 7—8 milióne, anulŭ trecutŭ însĕ a exportatŭ 14 milióne. Cucuruzulŭ e slabŭ. — *Bulgaria și Rumelia* póte sĕ exporteze celŭ multŭ 4 milióne de măjĭ metrice. In *Statele unite nord-americane* recolta de grâu a fostŭ bună, dér cu tóte acestea nu póte exporta marĭ cantitățĭ. In *India orientală* recolta a fostŭ bună; póte sĕ exporte 6·5 milióne hectolitre de grâu; sĕcară a fostŭ puțină. *Canada* póte exporta 5·50 milióne; *Africa* 1·8 milióne; *Australia* celŭ multŭ 1·90—2 milióne de hectolitre.

Din tóte acestea se vede, că lipsa de grâu e mare și că țĕrile exportătóre nu au de unde sĕ mulțăméscă aceste lipse. Economii conchidŭ cu siguranță, că grâulŭ va fi mai mulțĭ anĭ fórte căutatŭ și până nu vorŭ veni după olaltă mai mulțĭ anĭ mănoșĭ, nu este nădejde sĕ se slobódă prețulŭ grâului.

CARACTERULŬ.*)

Insușirile caracterului.

2. Stăpânirea de sine și abnegarea.

Nu domnesce óre între noi și astăḑĭ dihania orĭ monstrulŭ pofteloŕŭ neînfrênate, carĭ facŭ din ómenĭ nisce sclavĭ fără de voință, décă aceștia nu se facŭ stăpânĭ pe acele pofte prin disciplină și înfrênare propriă, prețuire de sine și stăpânire de sine?

Aceste însușirĭ suntŭ singurele mijlóce ale luptei: statulŭ este fără de putere, numai individulŭ póte face aicĭ ceva prin pază strictă. Acésta nemărginită alergare după plăcerĭ, departe de a ne da fericire, ne face din contră pentru durată nefericițĭ, căcĭ ne slăbesce puterea trupului ca și aceea a spiritului, omóră totŭ ce e mai nobilŭ și mai înălțatŭ în noi și ne lasă îndĕrĕtŭ numai simțulŭ disgustului și alŭ îngrețoșării de tóte.

Curagiulŭ stăpânirei de sine se dovedesce în multe felurĭ, nicăirĭ însĕ nu se dovedesce mai multŭ ca în viéța unui omŭ cinstitŭ. Fără acésta stăpânire de sine omulŭ nu numai că e supusŭ poftelorŭ sale egoistice, ci este supusŭ și altora, carĭ nu suntŭ mai bunĭ ca noi. Suntemŭ sedușĭ astfelŭ a face cheltuelĭ, carĭ nu ne suntŭ de lipsă și nu ne suntŭ nicĭ folositóre și nimicescŭ multe familii, ba tragŭ adeseorĭ în nenorocire și pe altele, carĭ s'au încreḑutŭ strălucirei și i-au împrumutatŭ mijlócele.

Omulŭ cinstitŭ înainte de tóte se va întinde după plapomă și nu va trăi pe socotéla altorŭ ómenĭ, prin ceea ce se pune într'o categoriă cu hoțulŭ. *Nu acela este sĕracŭ, care are puținŭ, ci acela, căruia* [illegible]

[illegible] mul- ține la sine banii lorŭ și ceilalțĭ, carĭ nu vorŭ sĕ-șĭ ia mâna de pe banii altora; aceea aruncă ce e alŭ lorŭ la tóte ocasiunile pe ferésträ afară, aceștia împrumută dela fie-cine, care le dă împrumutŭ, fără de a se gândi sĕ mai reîntórcă ce au căpĕtatŭ.

Unulŭ dintre aceștia a fostŭ Sheridan, celŭ neîntrecutŭ ca scriitorŭ de comedii. Elŭ a fostŭ trasŭ înaintea judecății din pricina datoriilorŭ sale. Cu tóte acestea nu-șĭ perdŭ voia bună, și făcea și la tribunalŭ multe glume bune pe conta creditorilorŭ sĕi.

Dér totușĭ a fostŭ Sheridan departe de aceia, carĭ, ca Rollo, se împușcau, décă nu le mai împrumuta nimenĭ. Orĭ cu câtă ușurință ar fi umblatŭ elŭ cu banii sĕi — de banĭ străinĭ nu s'a atinsŭ nicĭodată. Odată la unŭ prânḑŭ testivŭ, când se lăuda tăria Whigiștilorŭ, carĭ refusau funcțiunile și rĕmâneau credincioșĭ principielorŭ lorŭ, se întórse Sheridan spre celŭ ce le aducea laude, șĭ rĕspunse cu voce tare: „Sire, pentru nisce Lorḑĭ, Earls și Marchișĭ cu atâtea mii venitŭ pe anŭ ce le-au moștenitŭ séu pe carĭ le-au primitŭ din visteria statului, póte sĕ fiă lucru ușorŭ de a se lăuda cu patriotismulŭ lorŭ și de a se feri de ispită, dér D-Vóstră nu scițĭ la câte ispite au resistatŭ aceia, carĭ au fostŭ totŭ așa de mândri, celŭ puținŭ totŭ așa de talentațĭ și numai puținŭ pasionațĭ și cu tóte acestea n'au cunoscutŭ în viéța lorŭ sêmțulŭ, de a avé unŭ banŭ, despre care ar fi pututŭ ḑice că e alŭ lorŭ propriu.“

Byron, care a fostŭ de față și a auḑitŭ aceste cuvinte a spusŭ, că Sheridan a plânsŭ când le-a pronunțatŭ. (Va urma.)

Banditulŭ Simionŭ Licinski.

Pe pămêntulŭ României de dincolo de Dumĕre, în Dobrogea, trăia până mai dĕună ḑile unŭ tâlharŭ vestitŭ, Licinski, care prin jafurile, cruḑimile și omorurile ce le sevĕrșia, băgase spaimă și grózä în întréga poporațiune din acelŭ ținutŭ. Poliția care de atâția anĭ îlŭ urmărea abia ḑilele acestea a pututŭ pune mâna pe elŭ în județulŭ Tulcea, unde banditulŭ se adăpostise pe vr'o câteva momente într'o casă la o viiă. Aicĭ fu prinsŭ, dér în urma unei rănĭ grele ce primise dela unŭ soldatŭ cu pușca, a muritŭ în 17 Augustŭ v. c. în închisórea dela Tulcea.

De acum călĕtorii potŭ umbla fluerândŭ pe drumurile Dabrogei și neguțitorii potŭ fi sigurĭ pe chimirulŭ și pe viéța lorŭ când pornescŭ la drumŭ, dér de pe urmele acestui strașnicŭ nelegiuitŭ vorŭ rĕsări multe poveștĭ fioróse.

Astfelŭ „Naționalulŭ“, ḑiarŭ în Bucurescĭ și aduce mai multe episóde din viéța lui, din carĭ reproducemŭ aceste douĕ:

*

După câte-va isprăvĭ, carĭ deja îi făcuseră numele cunoscutŭ, Licinski fu prinsŭ odată acum câțĭva anĭ de administrația tulceană și fu închisŭ în temnița județeană din Tulcea.

Indată ce se rĕspândì vestea arestărei banditului, cei jăfuițĭ de dênsulŭ se presintară la parchetŭ sĕ șĭ recapete pararele. Intre aceștia se afla și unŭ Rusŭ bogatŭ, pe care Licinski îlŭ onorase cu visita sa într'o séră și-lŭ ușurase de vre'o 200 de lei — atâtŭ câtŭ se întêmplase sĕ aibă rusulŭ în casă în acelŭ momentŭ.

Rusulŭ spuse procurorului, că Licinski îlŭ jăfuise de....... 500 de lei, făcêndu-se astfelŭ din jăfuitŭ în jefuitorŭ.

— „Nu-țĭ e rușine!“ ḑise elŭ Rusului. „Șcii bine că ți-amŭ luatŭ numai 200 de lei. Eștĭ unŭ hoțŭ necinstitŭ“.

Trece câtă-va vreme şi Licinski plécă englesesce din temniţă, fără sĕ se îngrijéscă câtuşĭ de puţinŭ de mirarea celorŭ carĭ fuseseră însărcinaţĭ sĕ-lŭ păzéscă şi-şĭ împliniseră aşa de bine misiunea; banditulŭ se duse dreptŭ la casa Rusului cu pricina.

— „Bună séra! Mĕ cunoscĭ?“

Inţelegeţĭ, că Rusulŭ numai poftă de vorbă n'avea. Limba lui, care fusese aşa de activă la parchetŭ, acum refusa slujba.

— „Ai spusŭ la instrucţiă că ţi-am luatŭ 500 de lei, când scii bine, că mi-ai datŭ numai 200. Eu suntŭ hoţŭ, tu eştĭ omŭ cinstitŭ: vorba ta nu trebuie sĕ rămână de ruşine... Adă restulŭ!“

Nu era locŭ de tocmélă. Rusulŭ scóse frumuşelŭ 300 de lei, pe carĭ Licinski îi băgà şi mai frumuşelŭ în busunarŭ. Plecândŭ, banditulŭ nu uità sĕ spună Rusului:

— „Ce bună séră!“

*

Acum vr'o doi anĭ s'a instalatŭ în Tulcea d. C.... administratorŭ tînĕrŭ şi destulŭ de deşteptŭ. Insărcinatŭ şi elŭ, ca mai mulţĭ alţii, în deosebĭ cu prinderea lui Licinski, cutriera adesea locurile bănuite, când singurŭ, când însoţitŭ de călăraşĭ. Intr'o ḍi, era numai elŭ în trăsură, sĕ ducea la unŭ satŭ — cale de două ceasurĭ dela Tulcea. Pe la jumĕtatea drumului, dă cu ochii de unŭ moşneagŭ scundŭ ce se scobora încetŭ dinspre pădure. Opresce calulŭ, îi face semnŭ sĕ se apropiă şi, rĕsucindŭ o ţigară, se dă în vorbă cu bĕtrânulŭ:

— Bună vremea Moşule, da din cotro?....

— Mulţămimŭ, apoi ia, am umblatŭ după unŭ haramŭ de vită, mânca-o-arŭ boala, că mi-a scăpatŭ aḍĭ-nópte din ocolŭ şi parc'a întratŭ în pămêntŭ....

— Moşule, da de Licinski ai auḍitŭ d-ta vorbindu-se?...

— Apoi cum Dómne értă-mĕ sĕ n'audŭ, că dór' şi eu pe-aicĭ hălăduescŭ!

— Da de vĕḍutŭ, l'ai vĕḍutŭ vr'o-dată? Cum e la chipŭ?

— De vĕḍutŭ, la ce sĕ vorbescŭ, nu l'am vĕḍutŭ, dér am auḍitŭ, că-i omŭ aşa... cum sĕ-ţĭ spunŭ... potrivitŭ la trupŭ şi roşcovanŭ la faţă... aşa ca d-ta, nu fiă de-o sémă... Da sĕ-lŭ bată Dumneḍĕu de blăstămatŭ, că cine l'o vĕḍutŭ de-aprópe, acolo a rĕmasŭ...

— Da cum, pe unde umblă elŭ? N'ai înţelesŭ d-ta aşa din svonŭ?

— D'apoi de, pe unde nu umblă da cine-i póte da de urmă? C'acela-i dracŭ 'mpeliţatŭ. Potera-i icĭ (gendarmii) şi elŭ la doi paşĭ omóră drumeţulŭ, pune fesulŭ lui Aghiuţă 'n capŭ şi se face nevĕḍutŭ. Elŭ nu se mişcă din locŭ, stă lângă d-ta bună-óră, îlŭ audi câ-ţĭ vorbeşce, îţĭ bagă mâna în busunarŭ, te uiţĭ şi nu veḍĭ nimicŭ, tragĭ cu puşca şi habarŭ n'are, c'aşa-i vrăjitŭ sĕ nu se prindă glonţŭ de elŭ.

Tînĕrulŭ administratorŭ pofti pe moşneagŭ în trăsură şi merseră împreună o bucată de cale. Ii spuse cum elŭ a venitŭ anume dela Bucurescĭ ca sĕ prindă pe Licinski, şi cum ar face bogatŭ pe omulŭ care i-l'ar da în palmă... La unŭ colţŭ de pădure unde se spintecа drumulŭ, bĕtrânulŭ ḍise sĕ oprescă, sĕ dete josŭ, mulţămì şi când se depărtă ca vr'o două-ḍecĭ de paşĭ, sĕ întórse rîḍêndŭ spre tînĕrulŭ administratorŭ, care-şĭ mai rĕsucia o ţigară, şi băgându-şĭ fuiorulŭ de barbă în brêu, îi strigă deluşitŭ dintre copacĭ:

— Hei boerule, du-te 'napoi la Bucurescĭ, nu mai umbla după cai verḍĭ pe păreţĭ! Eu suntŭ Licinski şi se te ferescă Dumneḍeu sĕ mĕ întêlnescĭ în tóne rele...

Unŭ şuerŭ lungŭ înflorà codrulŭ şi umbra banditului se şterse. Ér junele slujbaşŭ se întórse într'unŭ sufletŭ în Tulcea, istorisi cu frică prima şi ultima lui întêlnire cu Licinschi. — A treia ḍi îşĭ aduse singurŭ dimisia la Bucurescĭ, ḍicêndŭ bodaproste c'a scăpatŭ cu ḍile.

MULTE ŞI DE TOATE.

Istorisirile unui omŭ înmormêntatŭ de viu.

Mĕsarulŭ Raschrob din Pörtschach a petrecutŭ 78 de óre înmormêntatŭ sub ruinele unui turnŭ. Despre îngrozitórea stare sufletéscă, în care s'a aflatŭ în acestŭ mormêntŭ, elŭ istorisesce următórele:

Amintitulŭ mĕsarŭ se afla într'o biserică, când de-odată vĕḍù, că de susŭ începù sĕ cadă bucăţĭ de cărămidă. La începutŭ creḍù, că nu-i nicĭ o primejdiă, dér în momentulŭ următorŭ se dĕrîmà întregŭ turnulŭ dela biserică. Mĕsarulŭ atuncĭ ameţì şi-şĭ perdù consciinţa de sine. In starea acésta de ameţire, 'i se părù, că e séră şi că trebue sĕ se desbrace şi sĕ se culce, simţì însĕ, că nu se póte mişca, dér în privinţa locului, în care se află, nu se putea orienta de locŭ. Mai apoi 'i se părù, că s'ar afla pe unŭ munte şi că ar fi fostŭ îngropatŭ sub o lavină. Când îşĭ venì însĕ în fire, numai decâtŭ fù în clarŭ cu îngrozitórea situaţiune, în care se afla şi de două-orĭ încercà sĕ se sinucidă. Pe lângă marĭ încordărĭ isbutì sĕ-şĭ ducă mâna până la busunarŭ, de unde îşĭ scóse cuţitaşulŭ şi voì sĕ-şĭ taie cu elŭ vinele dela mânĭ, dér nu i-a succesŭ. Atuncĭ încercà sĕ-şĭ împlânte cuţitulŭ în peptŭ, dér nicĭ acésta nu i-a succesŭ şi abia îşĭ putù face o neînsemnată rană. In momentele acestea îşĭ aduse aminte de Dumneḍeu şi numai decâtŭ se abătŭ dela propusulŭ de a se sinucide. Cuţitulŭ îlŭ asvîrlì din mână şi începù a se ruga. Trei ḍile şi trei nopţĭ a trăitŭ elŭ în consciinţa, că e înmormêntatŭ de viu. Cea mai mare parte din timpulŭ acesta a petrecut'o durmindŭ. L'a chinuitŭ mai multŭ decâtŭ tóte o sete grozavă; începù sĕ lingă pămêntulŭ, cu a căruia umeḍélă căuta sĕ-şĭ stêmpere setea. Dela o vreme începù sĕ audă de-asupra sa sgomotulŭ unorŭ ómenĭ, carĭ munceau. Atuncĭ nenorocitulŭ începù sĕ strige din răsputerĭ, fără a fi însĕ auḍitŭ de nimenea. Desperarea îlŭ cuprinse mai multŭ ca tot-déuna în momentulŭ, când sgomotulŭ ciocanelorŭ şi alŭ hîrleţelorŭ (arşeelorŭ) încetà a se mai audi şi pe muncitorĭ îi audì ḍicêndŭ: „Pentru astăḍĭ am isprăvitŭ, mâne vomŭ lucra mai departe.“ Tótă nóptea a strigatŭ mereu, până când în fine, în diminéţa următóre pe la 5 óre, cineva îlŭ audì, dete alarmă şi numai decâtŭ se adunară ómenĭ mulţĭ, carĭ îlŭ desgropară.

*

Cea mai vechiă bibliotecă din lume.

Cea mai vechiă şi una dintre cele mai marĭ bibliotecĭ din lume este „Biblioteca Bodleiană“ din Oxford (Anglia). Acéstă bibliotecă fù întemeiată de principele de Gloucester la anulŭ 1445, constă din 500,000 de volume şi pe ḍi ce merge se totŭ sporesce, fiind-că tóte tipografiile din Britania suntŭ îndatorate a-i trămite câte unŭ esemplarŭ din productele lorŭ. Rarităţile ei suntŭ de mare valóre, începêndŭ dela codicii voluminoşĭ şi până la cea mai inferióră cărticică de miniatură. În acéstă bibliotecă se păstréză în stare fórte bună textulŭ scrisŭ grecescŭ şi latinescŭ alŭ evangelistului Mateiu.

*

Mortalitatea din lume.

O fóiă statistică din Londra aduce date despre casurile de nascere şi de mórte ale popórelorŭ deosebite din lume, din carĭ resultă, că într'unŭ anŭ morŭ în lume 33 de milióne de ómenĭ; aşadéră pe ḍi 91,554, pe óră 3730 şi pe minută 62. A patra parte dintre ómenĭ morŭ până la etatea de 7 anĭ, jumĕtate până la 17 anĭ şi dintre 10,000 de ómenĭ abĭa unulŭ ajunge etatea de 100 de anĭ. Mortalitatea între băieţĭ se arată mai mare în Rusia şi Ungaria, unde morŭ jumĕtate.

*

Ironiă.

Baronulŭ: „Văpaia, ce isvoresce din ochii D-tale negrii, scumpa şi frumósa mea Laura, mĭ-a înflăcăratŭ inima“. — *Baletista:* (către chelnerŭ:) Jean, adă repede o sticlă de şampaniă în ghiaţă“!

Rectificare. Dumineca trecută, în foiletonulŭ; „Cum s'a rĕmăşitŭ iepurile cu ariciulŭ“, pe la sfêrşitŭ, în locŭ de „seria“ sĕ se cetéscă *starea.*

Tragerĭ la sorţĭ.

Losurĭ creditŭ din 1858, 1 Sept. ser. 108 153 304 607 1093 1169 1182 1215 1440 1509 2290 2369 2440 2971 3369 3460 3626 4129 4152 Tragerea următóre la 2 Ian. 1892.

Crucea roş. austr. 1 Sept. Ser. 199/12 243/40 267/25 514/8 750/10 1569/8 1819/27 2772/40 4088/27 4107/22 4515/3 5194/49 5641/43 5967/8 6507/7 6865/20 7261/16 8162/37 9291/39 9294/39 9339/33 9360/11 10331/49 10678/50 11482/23 11574/32 11596/26.

In amortisare ser. 10 1153 1509 2168 2425 2538 2595 2798 2832 3075 3084 3125 3898 4501 4589 4795 4828 4886 5077 5268 6178 6637 7146 7247 7327 7411 7570 8367 8403 8573 8687 8794 8849 9526 9549 9961 10108 10177 10253 10262 10949 11819. Tragerea următóre 2 Ian. 1892.

Călendarulŭ sĕptĕmânei.

Augustŭ. are 31 ḍile. Măsălarŭ.

1891 Ḍilele sĕptĕm.	Călendarulŭ Iulianŭ	Călend. Gregorian	Sórele rĕsare	Sórele apune
Dum.	25 Apost. Vartolomeu	6 Magnus	5. 26	6. 29
Lunĭ,	26 Mart. Adrian şi Natalia	7 Regina	5. 27	6. 28
Marţĭ,	27 Cuv. Pimeu	8 † Născ. Mariei	5. 28	6. 26
Mercurĭ,	28 Cuv. Moise Arap.	9 Bruno	5. 30	6. 25
Joi,	29 † Tăier. cap. st. Ioan	10 Pulcheria	5. 31	6. 22
Vinerĭ,	30 SS. p. Ales Ion şi Pav.	11 Atanasia	5. 32	6. 20
Sâmb.	31 Brêul Preacuratei	12 Guido	5. 33	6. 18

Bursa de mărfurĭ din Budapesta dela 2 Sept. n. 1891

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Preţulŭ per 100 chilogr. dela	pănă
Grâu Bănăţenescŭ	80	10 80	11.—
Grâu dela Tisa	80	10.80	11.—
Grâu de Pesta	80	10.75	10.95
Grâu de Alba-regala	80	10.80	11.—
Grâu de Bácska	80	10.80	11.—
Grâu ung. de nordŭ	80	—.—	—.—

Sĕminţe vechĭ orĭ nouĕ	soiulŭ	Calitatea per Hect.	Preţulŭ per 100 chilgr. dela	pănă
Sĕcară		70—72	9.00	10.05
Orzŭ	nutreţŭ	60—62	6.25	6·65
Orzŭ	de vinars	62.—	.—	.—
Orzŭ	de bere	64.—	.—	.—
Ovĕsŭ		39.41	6.15	6.40
Cucuruzŭ	bănăţ.	75	6.45	6.50
Cucuruzŭ	altŭ soiu	73	6.40	6.45
Cucuruzŭ	„	—	.—	.—
Hirişcă	„	—	7.40	7.70

Producte div. (Preţulŭ pe 100 chilograme.)	Soiulŭ	Cursulŭ dela	pănă
Sem. de trif.	Luţernă ungur.	—.—	—.—
—	francesă		—.—
—		—.—	—.—
„	roşiă	—.—	—.—
Oleu de rap.	rafinatŭ duplu	37.—	38.—
Oleu de in		5.65	5.75
Uns. de porc	dela Pesta	52.50	53.—
„	dela ţéră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	44.50	45.—
„	afumată	50.—	50.50
Sĕu		37.	38.—
Prune	din Bosnia în buţĭ		
„	din Serbia în sacĭ		
Lictarŭ	slavonŭ nou	21.—	22.—
„	bănăţenescŭ		
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoşĭ	unguresci		
„	sêrbescĭ		
Miere	brută	—.—	—.—
„	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	137.	138.
Spirtŭ	brutŭ	17.—	17.50
„	Drojdiuţe de spirt	18.50	19.—

Cursulŭ pieţei Braşovŭ.

din 5 Septemvre st. n. 1891.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.28	Vênd.	9.31
Argintŭ românescŭ	„	9.21	„	9.26
Napoleon-d'orĭ	„	9.28	„	9.31
Lire turcescĭ	„	10.48	„	10.53
Imperialĭ	„	9.46	„	9.51
Galbinĭ	„	5.40	„	5.45

Preţurile cerealelor din piaţa Braşovŭ.

din 4 Septemvre 1891.

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta austriacă. fl.	cr.
1 H.-L.	Grâu cel mai frumos	8	—
„	Grâu mijlociu	7	50
„	Grâu mai slabŭ	6	80
„	Grâu mestecatŭ	4	80
„	Sĕcară frumósă	5	80
„	Sĕcară mijlociă	5	60
„	Orzŭ frumosŭ	4	50
„	Orzŭ mijlociu	4	30
„	Ovĕsŭ frumosŭ	2	60
„	Ovĕsŭ mijlociu	2	40
„	Cucuruzŭ	5	20
„	Mălaiu	4	80
„	Mazĕre	8	—
„	Linte	14	—
„	Fasole	5	—
„	Sĕmênţă de inŭ	10	—
„	Sĕmênţă de cânepă	6	—
„	Cartofĭ	—	85
„	Măzĕriche	—	—
1 kilă	Carnea de vită	—	48
„	Carnea de porcŭ	—	48
„	Carnea de berbece	—	28
100 kile	Sĕu de vită próspĕtŭ	24	—
	Sĕu de vită topitŭ	36	—

Bursa din Bucurescĭ din 2 Sept.

Valorĭ	%	se cump
Rentă română perpetuă 1875	5%	101.½
Renta română amortisabilă	5%	99.¾
dtto	4%	84.—
Renta rom. (rurale convertite)	6%	101.½
Oblig. de statŭ C. F. Române	6%	—.—
idem idem	4%	—.—
Imprumutulŭ Openheim 1866	8%	—.—
Imprumutulŭ Oraş. Bucurescĭ	5%	—.—
idem idem din 1884	5%	93.¼
idem idem din 1890	5%	95.—
Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 20	—	—.—
Credit fonciarŭ ruralŭ	7%	—.—
idem idem	5%	94.½
Credit Fonc. Urb. din Bucurescĭ	7%	102.½
idem idem	6%	101.½
idem idem	5%	95.—
Credit Fonc. Urban din Iaşĭ	5%	85.—
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10 fr	276.—
	V. N.	
Banca Naţion. ult. div. 83.—	500	1548.—
Dacia-România ult. div. 30 lei	200	384.—
Naţionala de asig. ult. div. 32 lei	200	388.—
Banca Rom. ult. div. fr. 15.—	500	—.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 5 l.	250	—.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	—.—
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	—.—
Soc. de Reas. ult. div. 15 l. aur	200	—.—
Societ. de Constr. ult. div.	—	—.—
Societ. de Hârtie ult. div.	—	—.—
Agio în Bursă	—	—.—
Rubla de hârtie	—	
Banca Naţion. a României	—	
Scompt.	5%	
Avansurĭ pe efecte	6%	
vansurĭ pe Lingourĭ	6%	

Cursulŭ losurilorŭ private din 26 Aug.

	cump.	vinde
Basilica	6.70	7.—
Creditŭ	185.50	185.50
Clary 40 fl. m. c.	54.—	56.—
Navig. pe Dunăre	122.—	124.—
Insbruck	23.25	23.75
Keglevich	22.30	22.60
Krakau	20.75	21.75
Laibach	54.—	55.—
Buda	55.—	56.—
Palffy	17.—	17.60
Crucea roşie austr.	11.25	11.75
dto ung.	—.—	—.—
dto ital.	12.—	12.50
Rudolf	20.—	20.60
Salm	59.—	60.—
Salzburg	24.75	26.—
St. Genois	60.—	62.—
Stanislau	27.50	29.50
Trieitine $4^1/_2$% 100 m. c.	133.—	135.—
dto 4% 50	—.—	66.—
Waldstein	35.—	36.—
Windischgrätz	49.50	50.—
Sêrbescĭ 3%	38.50	39.50
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	113.50	111.90

Cursulŭ la bursa din Viena.

din 4 Septemvre a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	103.15
Renta de hârtiă 5%	100.50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	115.75
dto argintŭ	97.75
Bonurĭ rurale ungare	90.30
Bonurĭ croato-slavone	104.70
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	130 30
Renta de argintŭ austriacă	90.85
Renta de hârtiă austriacă	90.65
Renta de aurŭ austriacă	109.75
Losurĭ din 1860	130 75
Acţiunile băncei austro-ungare	1014.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	327.75
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	278.25
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.55
Napoleon-d'orĭ	9.31
Mărcĭ 100 împ. germane	57.65½
Londra 10 Livres sterlinge	117 15

Proprietarŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

Nr. 11,211—1891 658,3—1

CONCURSŬ.

Din legatulŭ Iosef Wehrmacher pentru acei carĭ studiéză, este de a se da pentru durata legală de studiu și fără deosebire de religiune séu naționalitate unŭ stipendiu anualŭ de 400 fl. v. a. unui ascultătorŭ ordinarŭ la unŭ institutŭ superiorŭ internŭ séu esternŭ, séu astorfelŭ de indivizĭ. carĭ prin absolvarea unui gimnasiu superiorŭ, a unei șcóle reale superióre séu unui institutŭ de pregătire suntŭ în stare de-a documenta, cumcă au câștigatŭ dreptulŭ de a frequenta unulŭ din amintitele institute superióre.

Competenții au de a'șĭ așterne subscrisului magistratŭ referitórele petițiunĭ provĕdute cu timbrulŭ recerutŭ și cu documentele de studiu pănă în *1 Octomvrie a. c.* In aceste petițiunĭ este de a se documenta, cumce competenții suntŭ din Transilvania, adecă din părțile acele, carĭ înainte de uniunea cu regatulŭ Ungariei au formatŭ politicesce marele principatŭ alŭ Transilvaniei; în fine că suntŭ fără remedii, adecă că atâtŭ competenții înșiși câtŭ și părinții lorŭ nu posedŭ atâta avere, din care sĕ pótă acoperi spesele pentru studiu.

Brașovŭ, 29 Augustŭ 1891.

Magistratulŭ orășenescŭ.

Nr. 1118—1891 com. 657,3—1

Publicațiune.

Se aduce la cunoscința publică că pe basa ordinațiunei Inaltului ministerŭ r. u. de agricultură, Nr. 13,196—1891 se va ține în **13 Octomvre 1891 st. n.** licitațiune publică spre vêndarea de **6366 metri cubicĭ lemne de ștejarŭ** din pădurea comunală **„Dumbrava“** apte pentru construcție plus oferintelui.

Oferte confecționate după prescrise și provĕdute cu vadiulŭ recerutŭ încă se vorŭ primi pănă la óra în care se începe licitațiunea verbală.

Prețulŭ strigării s'a statoritŭ cu **7639 fl. 20 cr. v. a.** și amatorii de cumpĕrare au a depune înainte de începerea licitațiunei unŭ vadiu de 10%.

Condițiunile de vêndare se potŭ vedé în cancelaria comunală în órele oficióse.

Țințari, 2 Septemvre 1891.

Primăria:

Ioanŭ Neguliciu,
primarŭ,

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 20 Iulie 1891.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelenatŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelenatŭ
Viena	10.50	8.—		3.25
Budapesta	8.30	1.50	5.50	9.15
Szolnok	11.38	3.57	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.51	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53	7.06	1.50	2.12
	4.—	7.13	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.39	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		3.57	
Bucia	6.05	8.51	4.29	
Ciucia	6.31	9.07	4.55	4.21
Huedin	7.12	9.37	5.34	4.55
Stana	7.29		5.51	
Aghiriș	7.49		6.12	
Ghirbău	8.01		6.25	
Nădĕșel	8.14		6.39	5.47
Clușiu	8.29	10.37	6.56	6.—
	8.46	11.10	8 20	6.18
Apahida	9.03	11.28	8.45	6.34
Ghiriș	10.12	12.38	10.21	7.34
Cucerdea	10.37	1.14	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.21	11.17	
Vințul de sus	11.04	1.29	11.26	
Aiudŭ	11.28	1,54	11.54	8.22
Teiușŭ	11.45	2.13	12.18	8.38
	12.13		12.58	8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blașiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copșa mică	1.51		2.48	9 48
	2.12		3.03	9.50
Mediașŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10.28
Sighișóra	3 46		4.49	11.04
Hașfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apața	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17	Tren de persóne	9.18	1.35
Brașovŭ	8.—		10.05	2.09
		12.20		2.19
Timișŭ		1.41		3.01
Predealŭ		2.26		3.31
Bucurescĭ		8.50		9.30

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelenatŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelenatŭ	Trenŭ de persón.
Bucurescĭ	7.35		8.50	
Predealŭ	1.12		5.16	
Timișŭ	1.42		5.57	
Brașovŭ	2.18	4.20	6.58	
	2.48	5.07		7.23
Feldióra	3.19	5.42		8.03
Apața	3.40	6.09		8.37
Augustinŭ	3.56	6.55		9.04
Homorodŭ	4.29	8.23		9.46
Hașfalĕu	5.34	8.53		11.03
Sighișóra	5.54	9.31		11.29
Elisabetopole	6.21	10.09		12.06
Mediașŭ	6.42	10.31		12.37
Copșa mică	6 55	10.47		12.53
	6.57	11.06		1.18
Micăsasa		11.42		1.39
Blașiu	7.31	11.57		2.13
Crăciunelŭ		12.28		2.27
Teiușŭ	8.—	1.08	1.25	2.49
	8.07	1.35	1.50	3.47
Aiudŭ	8.24	2.05	2.12	4.07
Vințul de sus		2.13	2.19	4.28
Uióra		2.31	2.39	2.34
Cucerdea	8.54	3.18	3.15	4.52
Ghirișŭ	9.23	4.45	4.32	5.26
Apahida		5.14		6.34
Clușiu	10.45	6.08	4.53	6.52
	11.01	6.29	5.30	7.40
Nădășelŭ		6.47	5.47	8.—
Ghîrbău				8.15
Aghireșŭ		7.02	6 11	8.29
Stana	12.17	7.28		8.53
B. Huiedin	12.47	7.47	6.43	9.12
Ciucia		8.25	7.12	9.51
Bucia		8.51		10.06
Bratca	1.26	9.10	7.51	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.17	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.42	11.51
	2.25	11.04	8.47	12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.09	2.24
Szolnok	5.26	3.31	11.51	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.55	8.40
Viena	1.40	1.40	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelenatŭ	Trenŭ de persón.
Viena	10.50	8.—	3.25
Budapesta	8.15	1.50	9.50
Szolnok	11.14	3.57	1.05
Aradŭ	3.45	6.52	5.24
	4.30	T. d. per. 2.20	5 46
Glogovațŭ	4.42	2.34	5.57
Gyorok	5.03	3.05	6.19
Paulișŭ	5.14	3.23	6.30
Radna Lipova	5.32	3.39	6.48
Conop	5.56		7.12
Bêrzava	6.12		7.27
Soborșinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.33
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicica	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	9.50		10 19
Orăștia	10.16		10.50
Șibotŭ	10.36		11.16
Vinț. de josŭ	11.—		11.44
Alba-Iulia	11.26		12.06
Teiușŭ	11.53		12.38

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelenatŭ	Trenŭ de persón.
Teiușŭ	3.09		1.39
Alba Iulia	3.50		2.19
Vinț. de josŭ	4.09		2 36
Șibotŭ	4.52		3.03
Orăștia	4.55		3.30
Simeria (Piski)	5.23		4 17
Deva	5.59		4.33
Branicica	6.24		4.55
Ilia	6.49		5.17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5 53
Soborșinŭ	8.03		6.24
Bêrzava	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.14	7.46
Paulișŭ	9.58	6 01	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8 08
Glogovațŭ	10.34	6.49	8.30
Aradŭ	10.46		8.40
	11.18	8.24	9.05
Szolnok	4.15	11.51	2.21
Budapesta	7.20	1 55	5.50
Viena	6.05	7.20	1.40

Simeria (Piski) Petroșenĭ

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.26	4.58
Hațegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	12.—	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Banița	9.21	3.19	8.04
Petroșenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

Petroșenĭ	6.—	10.50	6.20
Banița	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Hațegŭ	8 36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timișóra

Aradŭ	6.15	11.30	7.15
Vinga	7.32	12.47	8.04
Timișóra	8.42	2.04	8.57

Timișóra—Aradŭ

Timișóra	6.20	1.11	5.05
Vinga	7.21	2.46	6.40
Aradŭ	8.03	3.50	7.50

Ghirișŭ—Turda

Ghirișu	7.48	10.35	3.40	10.20
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirișŭ

Turda	4.50	9.30	2.30	8.50
Ghirișu	5.10	9.50	2.50	9.10

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	4.30	11.25
Odorheiu	7.21	2.11

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	8 15	3.15
Sighișóra	10.52	6.10

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.50
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	6.48

Mureșŭ-Ludoșŭ—Bistrița

Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.—
Țagu-Budatelicŭ	6.48
Bistrița	9.59

Bistrița—Mureșŭ-Ludoșŭ

Bistrița	1.16
Țagu-Budctelicŭ	4.15
Murĕșŭ-Ludoșŭ	7.21

Copșa-mică—Sibiiu

Copșa mică	3.—	10.47	7.10
Șeica-mare	3.31	11.27	7.43
Loamneș	4.15	12.08	8.27
Ocna	4.46	12.38	8.59
Sibiiu	5.10	1.—	9.23

Sibiiu—Copșa-mică

Sibiiu	7.35	4.34	10.17
Ocna	8 02	4.58	10 43
Loamneș	8.30	5.25	11.09
Șeica-mare	9 05	5.55	11.40
Copșa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oșorheiu-R.-săs.

Cucerdea	2.50	8.20	2.41
Ludoș	3 34	9.11	3.27
Oșorheiu	5.20	11.17	5.14
	5.35		5.36
Regh.-săs.	7.10		7.15

Regh.-săs.-Oșorh.-Cucerdea

Regh.-săs.		8.—	8.15
Oșorheiu		9.35	9.53
	5.21	5.54	10.20
Ludoș	6.58	7.41	12.06
Cucerdea	7.47	8.25	12.50

Simeria (Piski)—Hunedóra

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.16
Cerna	11.13	5.03	9.34
Hunedóra	11.48	5.38	9.58

Hunedóra—Simeria (Piski)

Hunedóra	4.46	2.32	7.22
Cerna	5 11	3 —	7.50
Simeria	5 28	3.20	8.10

Brașov—Zêrnescĭ

Brașov	5.45	4.55
Zêrnescĭ	7.26	6.36

Zêrnescĭ—Brașov

Zêrnescĭ	8.—	8.20
Brașov	8.24	9.44

Nota: Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.